

200.000 ANGLIAKASIŲ VAKAR METĖ DARBA

PROTESTUOJA PRIEŠ KONGRESO PRAVESTĄ DARBO ĮSTATYMĄ

Angliakasių streikas gali pakenkti J. V. plieno ir laivų statybos pramonei

WASHINGTON, D. C., birž. 24 d. — Devyniose valstijose šiandien metė darbą nuo 165,000 iki 200,000 angliakasių, praneša žinių agentūros. Niekam ne paslaptis, kad angliakasiai protestuoja prieš kongreso praveštą Taft-Hartley įstatymą.

Angliakasių unijos pirmininkas John L. Lewis pareiškė, kad jis nieko nežino apie atsikrosė valstijose vykstančius gaivalinius streikus. Jis tvirtina, kad iš centro nepasijustas joks įsakymas, neliepta streikuoti.

Tuo tarpu žemesnieji angliakasių unijos pareigūnai panaudojo progą naujai priimtam įstatymui pasmerkti. Jie sako, kad Taft-Hartley įstatymas žymiai suvaržė unijų teises, ap sunkino jų veikimą, todėl ir turėtų būti supranta angliakasių protestas.

Idomiausia šiuo atveju yra tai, kad valdžia nieko negali padaryti prieš darbą metančius angliakasius. Kongreso įstatymas liepia valdžiai perleisti kasyklas savininkams. Ateinančio mėnesio pradžioje kasyklas valdys savininkai, valdžiai tikta kelios dienos kasykloms tvarkyti.

Advokatai tvirtina, kad ir

naujai priimtas įstatymas negalės būti taikomas prieš streikuojančius angliakasius. Iki šio meto savininkai dar nepasirašė naujos sutarties su angliakasių unija. Jeigu iki mėnesio galo sutarties nebus, tai darbininkai neis į darbą. Taft-Hartley įstatymas negali priversti angliakasius dirbti be sutarties.

Bijoma, kad angliakasių streikas nepakenktų plieno ir laivų statybos pramonei. Jeigu plieno liejyklos negaus reikalingos anglies, tai darbas bus sulėtintas, o vėliau ir visai sustabdytas. Be plieno ir kitos pramonės šakos negalės dirbti.

William Green tariasi su unijų vadais, jis nori pradėti kampaniją šiam įstatymui panaikinti. Pasakojama, kad ir John L. Lewis panaudos pirmą progą eiti į teismą, kur unijos advokatai bandys įrodyti Taft-Hartley įstatymo nekonstitucionališkumą. Lewis mano, kad vyriausiam teisme jis laimėtų.

Informuoti asmenys tvirtina, kad Amerikos Darbo Federacija gali sudaryti politinės akcijos komitetą, kuris aktyviai dalyvaus būsimuose rinkimuose.

DAR KARTĄ REIKALAUJAM, KAD RUSAI LEISTŲ SUVIENYT VOKIEČIŲ ŪKI

William Clayton aptarė visa eilę reikalų su britų užsienio ministru Ernest Bevin

LONDONAS, birž. 24 d. — Gerai informuoti britų šaltiniai tvirtina, kad vakarų sąjungininkai dar kartą pareikalauja sovietų valdžiai leisti sujungti vokiečių ūki.

Britai ir J. Valstybės keliais atvejais reikalavo pildyti Potsdamo pasižadėjimus, bet sovietų valdžia visą laiką priešinaisi vokiečių ūkio sujungimui.

Diplomatai šį reikalą nori išspręsti dar prieš lapkričio mėnesio ministerių konferenciją.

ISDĖSTĖ PLANUS APIE SIŪLOMĄ PARAMĄ

Ministeris Bevin gana ilgai kalbėjosi su sekretoriaus Marshall padejėju William Clayton, kuris šiomis dienomis atskrido į Londoną.

Bevin užsadarė Claytoną ministerijoj ir išklausišio visas smulkmenas apie J. Valstybių statomas sąlygas didelei paskalvai.

Bevin aptarė su Claytonu ir planuojamą britų valdžios planą sumažinti Amerikos filmų ir tabako įvežimą į Angliją. Britai nori apsaugoti dolerius.

BRITAI ATSISAKYS NUO MUITŲ PLANO

Manoma, kad britų valdžia atsisakys nuo planuojamų muitų suvaržymų. Sekretorius Marshall reikalauja, kad Europos valstybių muitai nebūtų klūtimi prekybai ir ūkio atstatymui.

Bevin yra pasiryžęs priimti J. Valstybių pasiūlymus ir pra-

vesti juos trijų ministerių konferencijoj.

Bevin yra pasiryžęs neleisti Molotovui sabotuoti konferencijos.

BRITAI BAIGĖ NUOLAIDŲ POLITIKĄ

Britų spauda ir visuomenė yra įsitikinusi, kad premjero Attlee valdžia jau baigė nuolatinių nuolaidų (appeasement) politiką sovietų Rusijos atžvilgiu.

Ministerio Bevin kalba parlamente buvo britų valdžios įspėjimas sovietams, kad daugiau nuolaidų nebus.

Ernest Bevin, premjerui Attlee sėdint greta jo, pareiškė, kad britų valdžia yra pasiryžusi kovoti, jeigu rusai primes karą.

Sudarys Rytų Vokietijos valdžią

BERLYNAS, birž. 24 d. — Sovietų zonoj veikiančių trijų politinių partijų vadai tariasi su rusų karo vadovybe.

Tvirtinama, jog aptariamam planui Rytų Vokietijos valdžiai sudaryti. Premjero pareigos numatomas Paul, kuris yra okupantų sudarytos "Socialistų Vienybės Partijos" pirmininkas.

Jeigu rusai sudarytų Rytų Vokietijos valdžią, tai Vokietijos suskaldymas būtų įvykiu su faktu.

Ruošia gauleiterius vakarų Europai

ŽENEVA, Šveicarija, birž. 24 d. — Sovietų valdžia turi paruošusi ilgų metų planą ir ruošia "gauleiterius" kiekvienai Vakarų Europos valstybei, praneša Chicago "Daily News" korespondentas George Weller.

Jis patyrė, kad labiau pasižymėjusieji jauni komunistai iš Prancūzijos, Ispanijos, Italijos ir kitų kraštų išvežti į Balkanus.

Ten jie bus tinkamai indoktrinuoti, kad vėliau galėtų valdyti Vakarų Europą.

Tito agentą išvarė iš Austrijos

BELGRADAS, Jugoslavija, birž. 24 d. — Jugoslavijos užsienio reikalų ministeris įteikė protestą J. Valstybių pasiuntinybei dėl įvykių Austrijoj.

Tito skundžiasi, kad J. Valstybių karo vadovybė išvijo iš Austrijos jugoslavų karo komisiją, sekusią karo kriminalistus.

Tito buvo pasiuntęs į Austriją būrį žmonių, kalbintų jugoslavus grįžti namo, bet Amerikos karo vadovybė ir šiems liepė išsinešdinti.

Nepripažįsta Nicaraguos valdžios

WASHINGTON, D. C., birž. 24 d. — Valstybės departamentas paskelbė, kad J. V. nepripažins sukilėlių pirmastos Lacayo Sacasa valdžios.

Šiomis dienomis kitos valstybės padarys panašius pranešimus, kai kuriuos jau pasmerkė diktatoriaus Somoza suorganizuotą perversmą.

Valstybės departamentas padarė šį nutarimą, kai gavo informaciją apie perversmą ir aptarė reikalą su kitoms pietų Amerikos valstybėm.

Waldman pritaria Trumano planui

TAMIMENT, Pa., birž. 24 d. — Advokatas Louis Waldman, Tamiment socialinio instituto prezidentas, patarė visiems remti prezidento Trumano doktriną.

Suvažiavusiems delegatams jis pareiškė, kad tikrai Trumano planas gali sulaukyti sovietų ekspansiją į Vakarų Europą.

Konferencijoj dalyvaus Algernon Lee, Rand School prezidentas, taip pat patarė ieškoti rimtų būdų bolševizmui pasipriešinti.

Sovietų valdžia paskelbė, kad ji sekančiais keturiais mėnesiais paleis 100,000 vokiečių karo belaisvių.

Sovietų valdžia atmetė antrą britų notą dėl perversmo Vengrijoj.

Abejoja sovietų valdžios tikslais

PARYŽIUS, birž. 24 d. — Prancūzų komunistai reišė pasitenkinimą, kai patyrė, kad sovietų valdžia nutarė daly-

Turtingų Jaunuolių Vestuvės

William Clay Ford su savo jaunavede apeidžia St. Paul's katedrą Akrono po vedybų ceremonijų. Jis vedė Firestone (gumos magnato) dukterį.

ITALŲ STREIKAI SUDARO PAVOJŲ NAUJAI ĮSTEIGTAI RESPUBLIKAI

Prancūzai abejoja sovietų valdžios tikslais, nemano, kad Molotovui rūpėtų Europos ūkis

ROMA, Italija, birž. 24 d. — Komunistų kontroliuojama darbininkų federacija šiandien pradėjo streikus Sicilijoj ir šiaurės Italijoj.

Yra pagrindo manyti, kad netrukus streikai apims ir visą pusiasalį. Komunistų partijos vadovybė mano, kad streikų pagalba ji privers Alcide de Gasperi pasitraukti iš valdžios.

Kai kurie darbininkų federacijos vadai pareiškė, kad bus pradėtas visuotinis streikas visame krašte.

NERAMUMAI PRASIDĖJO SICILIJŲ

Dabartiniai neramumai prasidėjo Sicilijos saloje, kur policijai teko susikirsti su pagarsėjusiu banditu Giuliano.

Pastarasis išleido atsišaukimą, kuriame sako, kad jis nesustabdys užpuolimų, kol nebus išnaikinti visi komunistai. Policija tuojau sutraukė daugiau jėgų ir pradėjo bandito ir jo sėbrų medžioklę.

Italų policijos vadas Luigi Ferrari nuskubėjo į Siciliją, kad galėtų vadovauti kovoms.

MINIOS PUOLĖ KOMUNISTŲ CENTRUS

Praeitą savaitę komunistų gaujos užpuolė kelis krikščionių centrų Romoj, o vakar ir šiandien buvo puolami komunistų centrai Palermo srityje.

Niekam ne paslaptis, kad komunistų suorganizuoti streikai sudaro didelį pavojų naujai įsikurusiai respublikai.

Policija yra pasiryžusi sustabdyti politinius streikus.

Neleido generolams plaukt Dunojum

BUDAPEŠTAS, birž. 24 d. — Sovietų gen. Sviridov uždraudė dvim J. Valstybių generolams ir keliems aukšties karininkams plaukti Dunojum. Vengrų finansų ministeris Miklos Nyarady pakvietė J. Valstybių kariškius pasivažinėti Dunojum, bet gen. Sviridov pasiuntė vengrų komunistą Zoltan Vas, kad sulaukytų laivą ir neleistų važiuoti.

Henry F. Grady, pirmas J. Valstybių ambasadorius Indijoj, pasiekė Bombajų.

—Šį mėnesį J. V. nuvežė Vokietijon maisto už 48 milijonus doleriu.

JUGOSLAVIJA—VYRIAUSIAS GRAIKŲ CIVILINIO KARO KURSTYTOJAS

Jungtinių Tautų saugumo taryba šią savaitę svarstys Balkanų komisijos pranešimą

LAKE SUCCESS, N. Y., birž. 24 d. — Jungtinių Tautų Komisija Balkanų neramumams tirti priėjo išvados, kad vyriausiuoju graikų civilinio karo kaltininku yra "maršalo" Tito valdoma Jugoslavija. Spaudai jau buvo žinomas komisijos daugumos nusistatymas, svarbesnieji nutarimai buvo paskelbti Ženevoj, bet šiandien jau padarytas oficialus pranešimas New York, Jungtinių Tautų sekretariate.

Paskirtą komisiją pasienio incidentus ir graikų karo priežastis tyrinėjo ištisus tris mėnesius, apklausinėjo šimtus liudininkų ir paruošė 230,000 žodžių pranešimą. Dokumentas tikrai šiandien oficialiai įteiktas Jungtinių Tautų sekretoriui.

Komisijoj buvo 11 narių, devyni iš jų paruošė daugumos pranešimą, o sovietų ir lenkų atstovai nesutiko su daugumos nuomone ir parašė savo išvadas.

DISKUSIJOS PRASIDĖS ŠIĄ SAVAITĘ

Apskaičiuojama, kad Balkanų komisijos pranešimas bus svarstomas dar šią savaitę. Yra pagrindo manyti, kad Balkanų komisijos pranešimas sukels aštrų ginčų, nes sovietų valdžios pozicija yra priešinga daugumos nusistatymui.

Manoma, kad Vengrijoj padarytas perversmas taip pat bus iškeltas diskusijų metu.

Tarptautinė komisija sako, kad prie graikų karo daug prisidėjusios dabartinės Bulgarijos bei Albanijos valdžios.

SICILŲ SUDARYTI PASIENIO KOMISIJAS

Balkanų komisija siūlo sudaryti kelias pastovias komisijas, kurios visą laiką stebėtų graikų pasienio įvykius ir informuotų Jungtines Tautas.

Komisija priėjo išvados, kad taikai gresia labai didelis pavojus, jeigu Tito, Dimitrovas ir Hohxa nesiliaus ginkluoti gaujų ir nenustos jų siųsti į Graikiją.

Lenkija nori gauti pašalpos

WASHINGTON, D. C., birž. 24 d. — Lenkija yra pasiruošusi bendradarbiauti su Vakarų Europos valstybėmis karo metu išgriaustom ūkiui atstatyti, šiandien pareiškė Varšuvos valdžios ambasadorius Winiewicz.

Jis gavo iš savo valdžios įsakymą informuoti valstybės departamentą apie pritarimą sekretoriaus Marshall planui. Winiewicz šiandien kalbėjosi su Marshallo padejėju Robert Lovett.

Lenkija yra pirmoji Rytų Europos valstybė, pareiškusi noro bendradarbiauti ūkio atstatymo darbuose.

Vėliausios Naujienos

— Teisingumo departamentas tyrinėja angliakasių streiką. Prokuroras mano, kad jis gali patraukti atsakomybėn unijos vadovybę už prasidėjusius streikus. Nesutinkantiems su priimtu darbo įstatymu valdininkams patarta tuojau apleisti tautinę darbo komisiją.

— Kiniečių kariuomenės štabas vakar paskelbė, kad sovietų valdžia teikia ginklus ir kitokią paramą Kinijos komunistams. Tai yra pirmas oficialus tvirtinimas, kad Sovietų Sąjunga padeda Kinijos komunistams.

— Republikonų vadas Knudson yra pasiryžęs pasiūlyti jo vadovaujamam komitetui, o vėliau ir atstovų rūmams prezidento vetuotą bilij mokesčiams sumažinti. Knudson siūlys mažinti mokesčius nuo ateinančių metų sausio mėnesio, tai bus vienintelė biliaus pakaita.

— Gen. Eisenhower sutiko būti Columbia Universiteto prezidentu. Karo departamentas paskelbė, kad prezidentas Trumanas ir karo sekretorius Patterson sutinka leisti gen. Eisenhoweriui ateinančiais metais pasitraukti iš kariuomenės. Tvirtinama, kad nauju štabo viršininku bus gen. Omar Bradley.

Pakitės truputį. Saulė teka — 5:18; leidžiasi — 8:30.

LIETUVIŲ RATELIAI

BALF CHICAGOS APSKRITIES VEIKLA

Šiuo metu artimiausias darbas — tai viešojo rinkliava "Tag Day". Tad šiuo reikalu skyriai daugiausia rūpinasi ir dirba.

Štai Marquette Park skyriaus pirmininkas Stančikas ir sekretorė Malakuskienė smarkiai verbuoja aukų rinkėjas; jiems padeda Stasiūnienė ir kitos. Tad Marquette Parkas žada pralenkti visas Chicago kolonijas patatydama porą šimtų rinkėjų.

Brighton Parkas — tai didžiausia lietuvių parapija bei kolonija Chicagoje. Ten pirm. Enčeris ir sek. Simonavičius taip pat smarkiai verbuoja rinkėjas. Ten yra gerų moterų veikėjų ir Marquette Parkui lengvai nepasiduos. Aš gi patariu brightonparkietėms tikrai suskristi, nes konkurencija bus nelengva.

Town of Lake kolonijoje smarkiai dirba Pivarunienė ir Cicėnienė. Na, kai moterys ką pradeda, tai ir įvykdo.

Bridgeportas turėtų būti turtingiausias darbininkais, nes jo ribose randasi net trys skyriai. Trečiame skyriuje nors ir tyliai, bet dirba pirm. Budris ir sek. Banienė. 18 skyriuje rūpinasi radio valandų leidėja Sophia Barcus ir pirm. Benešiu-

nienė. Girdėtis, kad ir 108 skyrius juda.

West Side ir 18 kolonija žada neatsilikti. Gi mažoji North Side jau ne kartą sudarė "pavojų" ir didelėms kolonijoms. Tad ir ši kartą parodys, ką ji gali. Ten atsivadavusiai dirba darbštieji patrijotai — Tubelis, Tubelienė, Daugirdienė ir kitos kurių vardai paaiškės vėliau.

Chicago premiesčiai — So. Chicagoje moteris organizuoja A. Snarskienė. Gi Roselande jau pasirošiusios laukia per 50 moterų ir būrelis vyrų. Ten dirba pirm. Nieldaras, Narbutas ir ypač veikėja Benedeta.

O kasgi gali pralenkti Cicero, kuris visuomet išeina nugalėtojas. Ten yra daug smarkių veikėjų. Skyriaus pirmininkas Zakaruskas, sek. K. Develkis, gi nuolatinis vadas, remėjas ir stambiausias aukotojas — klebonas kun. Ig. Albatvičius.

Nemažai darbo jau padaryta. Tačiau daug rinkėjų dar reikia. Tad visos Chicago moterys ir vyrai skubiai registruokitės savo kolonijose, kad prisidėti prie taip kilnaus darbo, prie aukų rinkimo lietuvių tremtinių pagalbai. Viešoji rinkliava "Tag Day" įvyksta liepos pirmą dieną. — E. S.

IŠ ZARASIŲ KLUBO

GEGUŽINĖ JAU VISAI ARTI

Gamta jau atgijusi ir pasi- puošiusi gražias vasaros rūbais. Ji vilioja kiekvieną pasigerėti jos grožybėmis.

Visur puiku, visur malonu, — kvepia žiedai, o oras toks tyras, gaivinantis. Kiekvienas turi panūsti miškų ir žaliuojančių laukų.

Todėl visi zarasiškiai ir jų draugai kviečiami atsilankyti į

gegužinę šį sekmadienį, birželio 29 d. Pradžia 1 val. po pietų; vieta — Dan Smith aikštė priešais Tautiškas kapines.

Zarasiškiai, tai bus jūsų proga susitikti su saviškais, su kuriais gal jau seniai besimatėte. Galėsite su jais susitikti, pasikalbėti ir drauge smagiai laiką praleisti. — R. P.

PRIEŠ ŠEŠIOLIKA METŲ ...

SIANDIEN SUKANKA LYGLAI 16 METŲ KAIP MIRĖ PRANAS SKAMARAKAS

Prieš šešiolika metų birželio 25 d. mirė mano brangus vyras ir gausios šeimos tėvas, Pranas Skamarakas.

Nors jau prabėgo 16 metų, bet mes niekaip negalime pa-

miršti mums taip brangaus gyvenimo draugo ir tėvo.

Išėkis, mūsų brangus, ir tegul tau būna lengva Lietuvių tautiškų kapinių žemelė! Ona Skamarakienė-Kondrotienė.

TOKIO PIKNIKO NEBUVO

Tokio įvairumo nieks niekur nematė

Tikrai tokio pikniko nebuvo lietuvių tarpe ir nieks nėra matęs tokio įvairumo, įdomumo, iki šiol buvusiuose lietuvių piknikuose, koks bus piknike birželio 29 d., Spaičio darže, priešais O'Henry Park, Willow Springs, Ill.

Paprastai, mūsų piknikuose esti du svarbiausi dalykai: baras ir valgykla. Nuvažiavę į pikniką tik gerk ir valgyk. Šiame piknike bus taigi baras ir užkandinė, bet čia atvykusieji pamatys dar tai, ko daugelis savo gyvenime nėra matę. Ką pamatys? Pamatys lietuvių tremtinių Vokietijoje vienoj srityje taip sakant valdišką gyvenimą.

pirkti, kaipp souvinir. Pinigai už parduotus šiuos pašto ženklus bus pasiūti tremtiniams.

Pašto ženklų birža

Be to, piknike bus ir tikrųjų pašto ženklų parodėlė, "bourse" (birža) ir varžytinė, kurioje galės dalyvauti kiekvienas atsilankęs į pikniką. Biržoj stalius turės šie žinomi Amerikos lietuvių tremtinių filatelista: K. Gri-nienė, žmona buvusio Lietuvos prez. dr. K. Griniaus; dr. Al. M. Račkus, red. Ig. Sakalas, Jonas Green, Jonas Bagdonas ir kun. V. Reičiūnas. Varžytinėms tikimasi gauti medžiagos ir iš kitų miestų. Varžytinėse bus galima įsigyti Lietuvos pašto ženklų, kurie kasdien darosi retesni ir kuriuos Amerikos filatelista labai gauda.

Ši pikniką rengia Filatelistu Draugija "Lietuva" (Lithuania Philatelic Society), prie kurios priklauso žymiausi Amerikos lietuvių filatelista.

Kelias į Spaičio daržą visiems Chicago lietuviams žinomas — Archer Ave. (blokas už Willow Springs). Blue Bird busai iš Chicago sustoja prie pat įėjimo į daržą. — Filatelistas

Tremtinių paštas

Lietuvių tremtinių stovyklose: Seedorf, Hassendorf, Montgomery, Detmold ir Augsburg, britų okupacinei vyriausybei leidus, yra įsteigta Lietuvių Paštas ir išleisti lietuviški pašto ženklai vietos korespondencijai apmokėti. Su tais Lietuvių Pašto ženklais laišakai ateina ir į Ameriką. Taigi, šiame piknike bus galima pamatyti tremtinių Lietuvių Pašto ženklus, vokus, antspaudas, blokus (miniature sheets) ir k. Bus galima ne tik pamatyti, bet ir nusi-

Pirkite tose krautuvėse, kuriuos garsinasi "NAUJENOSE"

KELIOS PASTABOS

DETROITIEČIO F. M. LAISKAS APIE JONISKIO ĮVYKIS

Birželio 17 d. "Naujienose" buvo išspausdintas mano pasikalbėjimas su joniškėčiu Dr. Dunduliu. To pasikalbėjimo aprašyme įsiskverbė kai kurie netikslumai, kuriuos pastebėjo ir dabar atitaiso detroitietis F. M. F. M., matyti, gerai prisimena tuos laikus, kai 1905-6 metais revoliucinis sąjūdis sukrėtė Lietuvą. Jam labai gerai yra žinoma tai, kas dėjosi Joniškio padangėje. Sovo laiške, tarp kitko, jis sako:

"Šiandien, paėmęs 'Naujienas', pastebėjau Jūsų prisiminimus apie Lietuvą. Kadangi aprašomasis laikas man gerai žinomas, tai su atsidėjimu rašinėj perskaiciau. Po to tuoj atsisėdau šį laišką rašyti. Labiau- siai noriu plačiau parašyti apie įvykius 1906 m. Joniškioje susirėmimą su dragūnais. Tai buvo per škapliernų atlaides. Po pamaldų ant rinkos ties bažnyčios didžioji durimis buvo surengtas mitingas. Tarp to mitingo rengėjų ir iniciatorių buvo ir mano dėdė Juozas Motuzas, Vyriausias kalbėtojas buvo V. Kapsukas-Mickevičius. Mitingą užpuolė dragūnai ir pradėjo šaudyti. Buvo nušauti trys asmenys, o ne vienas, kaip Jūs rašote. Viena mergina ir jaunas vaikas buvo nušauti bažnyčioje, kaip Jūs sakote, netoli didžiojo altoriaus. O trečias buvo mano dėdė Juozas Motuzas, — jis buvo nušautas ant bažnyčios laiptų. Mat, kai dragūnai pradėjo šaudyti, tai jis su siuvėju Slerpu, gražiabalsiu dainininku, bėgo į bažnyčią.

bet nespėjo, — dragūno paleista kulka perkirto nugarkau- li, ir dėdė pirmadienį 7 val. ryto mirė. Pirmieji du buvo palaidoti Kalnelio kapinėse, o mano dėdė buvo parvežtas namo ir palaidotas Rudiškių kapinėse. Iš amato mano dėdė buvo siuvėjas. Baigęs jis buvo pradėjęs mokyklą ir tarnavęs kariuomenėje, todėl gerai mokėjo rusų kalbą. Buvo jis 34 metų amžiaus. Jis buvo susipratęs lietuvių. Dažnai turėdavo pasikalbėjimus mūsų namuose arba pas vargoninką Merkelį. Kartu su jais dalyvaudavo šlančauskas, Julius Butautis ir kiti. Iš jų ir aš pirmąją apšvieta gavau. Pas Merkelį ir šlančauską buvo slaptosios literatūros sandėliai".

Tai taip rašo savo laiške E. M. apie anus laikus. Jis prisimena Matą šlančauską, kuris labai daug pasidarbovo bešviedamas jaunimą. Šių elučių rašytojui, besilankant Lietuvoje, teko užsukti ir į detroitiečio F. M. tėviškę ir aplankyti šlančauską, jaunuolių gero draugo-tėvo kapą.

Chicagočiai J. Baliackas ir K. Baltas suorganizavo būrelį skaizgirių ir surinko kiek aukų, už kurias ant šlančausko kapo buvo pastatytas puikus granito paminklas. Ant paminklo yra ir M. šlančausko paveikslas bei įrašas, kurį, sakoma, pats velionis pasirinkęs. Štai kaip tas įrašas skamba: "Dirbau-krutėjau, kiek galėjau. Bet dabar jau gana." — R. S.

SENO PETRO RĖMĖJAI

P-ia A. Rimkus (392 E. Kensington ave.) yra tavernos savininkė. Ji yra sena "Naujienų" skaitytoja ir rėmėja. Priklauso taip pat Chicago Lietuvių Draugijai.

Šioje kolonijoje biznį pradėjo nuo gegužės 1 d. Jos už- eigos oficialus atidarymas ("grand opening") įvyks birželio 28 ir 29 dienomis. Visus savo draugus, pažįstamus ir kostumerius ji užprašo į atidarymą. Bus gardžių užkandžių, gros gera muzika. Visi, kas atsilankys, smagiai laiką praleis.

Beje, pią Rimkus atsinaujino "Naujienas".

Iš Detroito (3822 Euclid ave.) buvo atvykęs į Chicago p-ia B. Keblaitienė. Pas gimines ji viešojo porą savaitę. Kai su ja susitikau, tai ji atsinaujino "Naujienas" visiems metams.

Drg. Keblaitienė yra sena naujienietė ir įžymi veikėja Detroite pažangiųjų lietuvių tarpe.

Su savo drauge detroitietė B. Keblaitienė aplankė ir "Naujienas". Apsiprašau, kad nebeprisimenu jos sankeleivės pavardės.

P-ia D. Yuktienė (1539 W. Jackson blvd.) yra pažangi lietuvių ir Chicago Lietuvių Draugijos narė. Ji verčiasi kambarių nuomavimu (turi gražų "rooming-house").

Užsirašė ji "Naujienas" visiems metams ir davė du pro- spektus į Chicago Lietuvių Draugiją.

J. Daraska (1634 W. 69th St.) savo name laiko tavernos biznį.

P-ai Daraskai yra seni "Nau- jienų" skaitytojai ir rėmėjai. Man pas juos užsukus, jie atsinaujino "Naujienas" visiems metams.

Jie yra draugiški žmonės ir visados gražiai patarnauja savo kostumeriams.

A. Matukonis (20 E. 112th st.) laiko gražų tavernos biznį nuosavame name, kur visados

yra didelis pasirinkimas geros rūšies gėrimų, — degtinės, vyno ir alaus.

Jie yra seni "Naujienų" skaitytojai bei rėmėjai. Jų visa šeim- ma priklauso Chicago Lietuvių Draugijai.

Joseph Leppa (82 ir Kean ave., Willow Springs, Ill.) savo name laiko taverną. Pas jį vi- sada yra didelis gėrimų pasi- rinkimas.

P-as Leppa turi ir daržą, kurį išnuomoja piknikams už la- bai pricinamą kainą. Jis yra senas "Naujienų" skaitytojas. Kadangi prenumerata baigėsi, tai jis ir vėl laikraštį atsinaujino.

"Naujienos" yra geriausia dovana, — užrašykite jas savo giminėms Kalėdų ar gimtadienio proga. Štai šiomis dienomis aš atnaujinau "Naujienas" savo švogerui A. Saukaičiui (907 Conemaugh ave., Portage, Pa.) ir giminaičiui J. Martinkaičiui (R. F. D. No. 1, Fayette City, Pa.)

Visiems, kurie parėmėte ma- ac, — užsirašė "Naujienas" ar įstoje į Chicago Lietuvių Draugiją man tarpininkaujant, — tariau širdingą aciu. Esu vi- sada pasirėngęs patarnauti. Pa- sūkite telefonų: Canal 8500. Laiškus rašykite adresu 1739 S. Halsted st., Chicago 8, Ill. Senas Petras

BRIGHTON PARK

"Tag Day" moterų ir mer- gaičių susirinkimas šiandien, birž. 25 d., L. Vyčių name, 2453 W. 47th St., 8-tą val. vak. Visos geros širdies moterys ir mergaitės kviečiamos dalyvauti ir atsivesti savo draugus, nes mums reikia tarp 2 ir 3 šimtų moterų, kad galėtumėme aprū- pinti visas dirbtuves ir didžia- sias skersgatves. Šį vakarą gau- site ženklus; dėžes bei nurody- mus, kur ir kaip dirbti. Kviečia BALF 6 Skyr. Valdyba.

J. K. Encheris, Pirm. Skaitykite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJENAS"

PRANEŠIMAI

BALF 6-tas Skyrčius priima dra- bužius maistą bei knygas dėl lie- tuvių vargstančių Europoje sek- anciose vietose: Kass Jewelry Store, 4216 Archer Ave. ir 4401 So. Moz- art Street. Kas negalite atnešti, — pašaukite LAFayette 8617, o Mr Kass paims jūsų auką.

J. K. Encheris, pirm

BRIDGEPORT: — BALF 3-čio skyriaus sandėlis randasi 939 Wes' 33rd St., Al. Budrio krautuvėje. Drabužiai, avalynė, maistas ir tt. ir pinigines aukas BALF intencijai primamos kasdien. Radus krautuve uždaryta, aukas reikia įnešti per šo- nines duris. — VALDYBA.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI NAUJENOSE

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis

KVIETKININKAS Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7308

URBA Gėlės Mylintiems Vestuvėms, Bankietams, Laidotu- vėms, Papuoši- mams.

GĖLININKAS 4180 Archer Avenue Phone LAF. 5800 arba 9670

PETER P. GURSKIS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

MŪSŲ KOPLYCIA YRA AIR-CONDITIONED 659 West 18th Street Tel. Seeley 5711 1 1/2 bloko i rytus nuo Halsted. Pietų gatvės pusėje.

A. PETKUS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue TELEFONAS GROVEHILL 0142

1410 South 50th Avenue TELEFONAS TOWN HALL 2109 CICCERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE Miesto DALYSE

LUDĖSIO VALANDOJ Saukite

MAŽEIKA & EVANS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave. PROspect 0099 3319 Lituania Ave. YARDS 1138-1139

Tiems kurie gyvena kitose miesto dalyse gausime koplyčią arčiau jūsų namų

John F. Eudeikis LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ISTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 So. Hermitage Ave. Visi Tel. YARDS 1741-1742

4330-34 So. California Ave. Telefonas LAFayette 0727

DYKAI KOPLYČIOS VISOSE CHICAGOS DALYSE

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto, W. G. E. S. 1390 k.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

NARIAI Chicago Lietuvių Direktorių Asociacijos

Ambulance Patarnavi- mas Dieną ir Naktį

TURIME KOPLYČIAS VISOSE Miesto DALYSE

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET 710 WEST 18th STREET Telephone YARDS 1419

I. J. ZOLP

1646 WEST 46th STREET Phone YARDS 0781

MAŽEIKA IR EVANS (Evanauskas)

3319 LITUANIA AVENUE Phone YARDS 1138-1139 6845 SO. WESTERN AVENUE PROSPECT 0099

LACHAWICZ IR SŪNAS

TEL.: CANAL 2515 PULL 1270 COMMODORE 5765 2314 WEST 23rd PLACE 10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE Phone PULLMAN 9661

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANIA AVENUE Phone YARDS 4908

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3572

SUSIRINKIMAI

MARQUETTE PARK NAMŲ SAVININKŲ ORGANIZACIJOŠ prieš pusmetinį susirinkimą įvyks birželio 26 d., 7:30 val. va- karo bažnytinėj svetainėje, 6820 S. Washtenaw Ave. Malonėkite visi nariai atsilankyti.

—Frank Bakutis, nut. rašt.

Chicago's Draugijų Klubų Valdybos 1947 Metams

SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1947 METAMS: Pirm. Antanas Jusas, 2131 W. 24th St.; Vice pirm. F. T. Pulaikis; Nut. rašt. Peter P. Kenutis, 5015 Quincy St., tel. Columbus 5270; Fin. rašt. J. Puniška, 2605 W. 43rd St., tel. Lafayette 9623; Kasierius Masiu- lis, 3252 So. Halsted St.; Kontr. rašt. Mrs. D. Wolkat. Mitingai at- atsibūna kas ketvirtą pirmadienį kiekvieno mėnesio Hollywood svet., 2417 W. 43 St.

AMERICAN LITHUANIAN CITI- ZENS CLUB (12-to Wardo) VALDYBA 1947 METAMS: Pirm. Pirm. J. Svitorius, 4442 So. Western Ave., tel. Lafayette 3698; Pirmi- ninko pagalb. Larry Lubek, 2602 W. 47th St.; Nut. rašt. P. J. Petraitis, 812 W. 33rd St., tel. Calu- met 4991; Finansų rašt. Adela Burba, 6328 S. Eggleston Ave., Went. 0373; Kontr. rašt. A. Kve- daras, 4246 S. Maplewood Ave.; Kasos glob. B. Lapšinkas, 4637 So. Richmond St.; Kasierius J. Mikšis, 3990 Archer Ave.; Mar- šalka J. Balis, 4065 S. Rockwell St.; Dr. kvotėjas Dr. T. Dundulis, 4157 Archer Ave. Susirinki- mai įvyksta kiekvieno mėnesio trečią (3) sekmadienį, 1 val. po pietų, Hollywood Svet., 2417 W. 43rd St. Į klubą priimami vy- rai ir moterys lygiomis teisėmis nuo 15 iki 55 metų amžiaus.

LIETUVIŲ KEISTUČIO PAŠAL- POS KLUBO VALDYBA 1947 ME- TAM: Pirm. Antanas J. Valonis, 5671 So. Normal Ave., Normal 2235; Vice-pirm. Frank Jakavi- cia, 3531 West 5th Ave., Sacra- mento 4985; Raštininkė Lucille S. Shotas, 2902 W. Pershing Road, Lafayette 8120; Fin. rašt. Mike Kasparaitis, 6558 So. Bishop St., Republic 0872; Kasierius Frank Mickas, 4146 S. Archer Ave., La- fayette 9066; Kontr. rašt. John Tamulonis, 2932 W. 38th St.; Ka- sos glob. Petras Alisauskas; Ad- vokatas—Whitney E. Tarutis, 3133 South Halsted St., Victory 0685; Gydytojas—Dr. M. T. Strikol, 4645 So. Ashland Ave., YARDS 4787; Marsalka Vincas Balsis, Ligonų lankytojas, Jonas Simonavičius. Susirinkimai kiekvieną pirmą sek- madienį, Hollywood svet., 2417 W. 43rd St.

UTENOS APSKRICIO DRAUGIŠ- KO KLUBO VALDYBA 1947 ME- TAM: Bil Putrimas—pirm., 4450 So. Rockwell St., tel. LAFayette 8375; Joseph Judeika—pirm. pag- alb., 1324 So. 48th Ct., Cicero 50, Ill.; K. Kazlauskas—nut. rašt., 4528 So. Spaulding Ave.; Mrs. Adella Burba—finansų rašt., 6328 So. Eggleston Ave.; Mrs. Rose Litvinas—kontr. rašt., 4127 So. Maplewood Ave., tel. Lafayette 3791; Alfonsas Masiulis—įzdini- nkas, 3252 So. Halsted St., tel. Victory 7319; Antanas Valatkevi- cia—marsalka, 4723 S. Rockwell Street.

ŽEMAIČIŲ KULTūros KLUBO VALDYBA 1947 METAMS: Stepo- nas Narkis—pirm., 4353 So. Tal- man Ave., tel. Virginia 1279; Mrs Martha Masiulis—pirm. pagalb., 3252 S. Halsted St., tel. Victory 7319; K. Kazlauskas—nut. rašt., 4528 So. Spaulding Ave.; Paul J. Petraitis—turto rašt., 812 W. 33rd St., tel. Calumet 4191; Alfonsas Masiulis—įzd., 3252 South Halsted St., Victory 7319; Mrs. Rose Litvinas—įzdo globėja, 4127 So. Maplewood Ave., tel. Lafa- yette 3791; Joseph Gražulis—mar- šalka, 4533 S. Fairfield Ave.; Ste- ponas Narkis — korespondentas. Susirinkimai įvyksta kas trečią trečiadienį, kiekvieno mėnesio, 7:30 val. vakaro, Hollywood sve- tainėje, 2417 W. 43rd St. Nariai priimami nuo 15 iki 55 metų vy- rai ir moterys.

JONISKIEČIŲ L. IR K. KLUBO VALDYBA 1947 METAMS: Pirmi- ninkas John Yankus, 6836 South Maplewood Ave., Republic 6508; Vice-pirm.—Joseph Danta, 4535 So. California Ave., Virginia 0877; Nutarimų rašt.—Joseph Keturakis, 3217 So. 53rd Ct., Cicero, Ill., Olympic 362; Finansų rašt. —Estelle McNamee, 6802 South Maplewood Ave., Hemlock 3555; Trustees: Mrs. Marion Miraviciene, 2539 W. 46th Pd., ir Bruno Dikius, 7000 S. Campbell Ave.; Kasierius—Joseph C. Vebell, 6447 S. Emerald Ave., Normal 1695; Korespondentė — Estelle Mc- Namee, 6802 S. Maplewood Ave., Hemlock 3555. Joniškėčių L. ir K. Klubas susirinkimai įvyksta kiekvieną mėnesį, antram sekma- dienį 1 val. popiet, Hollywood Inn svet., 2417 W. 43rd St.

LIETUVIŲ DEMOKRATŲ 9 WAR- DO KLUBO VALDYBA 1947 m. Pirm. S. Dambro, 56 E. 101 St., tel. Pullman 2939; I-vice pirm.—J. Nadvaras, 109 W. 109 St., II-ras vice-pirm.—J. Pivarunas, 22 E. 101 Pl.; prot. rašt.—A. Lauruta- nas, 10530 Indiana Ave., telefonas Waterfall 0865; Fin. rašt. — B. Liutkevičius, 134 E. 110 St.; Izd. —K. Džugelis, 10734 S. Wabash Ave.; Izdo glob. — A. Bubelis, 10735 S. State St.; Izd. glob. — J. Jankauskas, 149 E. 115 St.; Marsalka —J. Labzentis, 10896 S. Wabash Ave.

"NAUJENOS" — YRA JŪSU GERIAUSIAS DRAUGAS— UZSIRASYKITE JAS!

Iš Pietų Amerikos

POLITINIS ČILĖS JUDEJIMAS

Rašo J. Lazdauskas-Toliušis

Tai pirmas atsitikimas Lotynų Amerikos valstybių gyvenimo, kad komunistai dalyvauja koalicinėje valdžioje su buržuazinėmis ir reakcionieriškomis partijomis. (Koalicija jau susmuko. — Red.). Šis istorinis atsitikimas įvyko Čilėje, tuo pačiu po balsavimų, įvykių rugpjūčio mėn. 1946 m. Tai prolektorius, kuris iliuminavo ne vien Čilę, bet ir už jos rubėžius, sudarydamas vertingą patyrimą ne vien socialistams, bet visai darbo žmonių visuomenei abiejose.

Kokia gi tikroji komunistų bendradarbiavimo reikšmė Čilės valdžioje? Ar tasai bendradarbiavimas reiškia kokį nors pagrįstą ir gilesnį ekonominį ir socialinį Čilės gyvenimo są-

lygų pakitėjimą? Tai klausimai, kuriuos stato sau daugelis Lotynų Amerikos darbininkų, jų tarpe ir čia gyvenantieji mūsų tautiečiai. Į šiuos klausimus atsakymo ir ieškome.

TAUTINIS VIENYBĖS VALDŽIA

Pirmoji Gonzalez Videla valdžia tapo sudaryta iš komunistų, radikalų ir liberalų partijų atstovų. Radikalų partija yra tipiška tautinės buržuazijos partija, pasižyminti savo gražiakalbyste, jiniai dar tebėra susijungusi tam tikru kanalu su jai dar naujomis Prancūzijos Revoliucijos doktrinomis. Priešingai Liberalų partija. Jiniai atstovauja reakcingą oligarchiją, būdama jos organizacija gina dvarininkų ir bankininkų interesus. Atrodo keistas dalykas, kuomet komunistai bendradarbiauja su tomis partijomis? Labai paprastai. Komunistai agitavo už "tautinės vienybės valdžią", susidedančią iš visų "patriotų" ir "progresistų" trokštančių įgyvendinti kokį tai mitalogišką ir nežinomą planą, kad "pastačius ant kojų vargšus darbininkus". Komunistams ne taip jau svarbu žodžių išsipildymas, tai kodėl nepastatyti ant kojų darbininkus? Komunistams ne taip jau svarbu ir krašto pramonės išsivystymas ir paskui pats intelektualinis darbininkijos pasiruošimas — dvi būtinausios sąlygos be kurių nėra įmanoma netikusia kapitalistinę tvarką pakeisti geresne — socialistine, kad patys darbininkai, o ne komisarai (ministrai) atsistotų ant kojų. Kas komunistus įdomavo, tai visai ne socializmas. Čilės komunistus įdomavo atidarymas kelių tai valstybei, kuriai jie tarnauja ir kuri užin-

teresuota užminavimų interesų tos valstybės, kuri pretenduoja į Lotynų Amerikos žaliavas ir rinkas.

Komunistams vos įėjus į Čilės valdžią, visa tai greitai paaiškėjo. Komunistinė propaganda buvo užsukta už Čilės suartinimą su gen. Perono diktatūra, jau spėjusia pareikšti savo neapykantą J.A.V. ir Anglijai. Rezultatas neblogiausias: Čilės sudaro prekybos sutartį su Argentina, net gerokai išsižadama savo ekonominės nepriklausomybės, kas reiškia pliusą Argentinai, bet minusą Čilei ir minusą J.A.V. įtakai.

Ką tas reiškia? Reiškia tą, kad komunistus įdomavo sutvėrimas antiamerikoniško bloko pačiame Amerikos žemyne. To bloko tvėrimas išplaukia ne iš kokios nors teisingos anti-imperialistinės ideologijos (patys komunistai yra aršiausi imperialistai), bet išplaukia iš diktatoriaus Stalino troškimo išlaužti bent vieną šonkaulį Dėdei Samui pačių amerikiečių rankomis.

Dabar apie Čilės liaudies gerbūvį. Pasirodo, jog komunistams tas gerbūvis aktualus tik lūpose, o ne praktikoje. Praktikoje komunistams rūpėjo tautinės vienybės valdžios sudarymas. Vos pirmuosius du mėnesius pavaldžius tai valdžiai, visas maistas ir bendrai gyvenimas taip skandalingai pabrango, kad Čilės istorijoje tokių pabrangimo nebuvo dar buvę. Oficialiai buvo leistas kainų pakėlimas, ant ko yra pasirašę ir komunistų ministrai. Vieton kovojus prieš spekuliaciją, patys komunistai tą spekuliaciją varė. Tai buvo aukštinė proga greitai pralobti. Komunistų partijos sekretoriatas šoko supirkinėti valgomąjį aliejų, už litrą mokėdamas po 3 pezus, o kai jau buvo autorizuotas kainų pakėlimas, tą patį aliejų komunistai pardavinėjo jau po 12 pezų litrą.

Apie tai plačiau rašo Pietų Amerikos darbininkų spauda, degindama komunistams akis, kurios yra gan geros... dūmų nebijo!

ŠUO ANT SIENO VEŽIMO...

Valdžia sudaryta iš antagorinių elementų, kurie įėjo į kabinetą ne valdyti, bet trukdyti, negali būti stimuliu darbininkijos gerbūviui tarnaujančios ekonominės ir socialinės politikos, laisvos nuo svetimų valstybių įtakos. Gi neturėdama šių sąlygų Čilės valdžia negali turėti ir konkretiško plano, aiškiai paremto krašto gyventojų reikalavimais, kurie gali būti patenkintais tik tais pakėlus gamybą ir įvedus kainų kontrolę. Dabar gi, tiek komunistai, kaip ir liberalai kaltina vieni antrus nelegaliskumu ir sabotazu. Radikalų partija ir prezidentas priversti dažnai

"YRA TIK VIENATINI CIGARETAI DĖL MANES... MANO MĖGIAMI CHESTERFIELDS"

Loan Bennett

MISS BENNETT GERIAUSIA PASIRODO LOSDAMA RKO RADIO'S PAVEIKSLE "THE WOMAN ON THE BEACH"

A ALWAYS Milder B BETTER TASTING C COOLER SMOKING

The sum-total of smoking pleasure They Satisfy

Copyright 1947, LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITWINU

A P I E J Ū S Ū INSULIACIJOS PROBLEMAS.—DABAR Y R A LAIKAS IRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies statko lentų ir namams materialų.

LIETUVIAI SALESMENAI
CARR MOODY LUMBER CO.
STANLEY LITWINAS, Manager.
3039 So. Halsted St.
Tel. VICTORY 1272

VALSTYBĖS APDRAUSTOS

Visų sėrų sąskaitos apdraustos iki \$5,000.00 Apyvarta Dividendų per Jungtinių Valstijų Valdžios Agentūrą. 2 1/2%

ZEMIAUSIA RATA—MORGIČIAI—GREITAS PATARNAVIMAS
PUBLIC SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION of CHICAGO
1610 West 63rd Street Phone: Republic 6604

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos

Kam kentėti ir nemiegoti per naktis jei jūs galite to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagalbė daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo eczema, nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50, siųskite Money Orderį arba nuvykite į
BOROCYL CO., 1241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILLINOIS.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Ir VĖL NUTARĖ IŠMOKETI sėrininkams už paskutinius 6 mėnesius 3% nuosimėnis ant Paid Up-Share Savings, ir 2% ant visų kitų Share Savings.

Pas mus kiekvieno nario indėliai yra apdrausti iki \$5,000 per FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION, Washington, D. C. Pas mus pinigai visada buvo ir yra išmokami ant pareikalavimo.

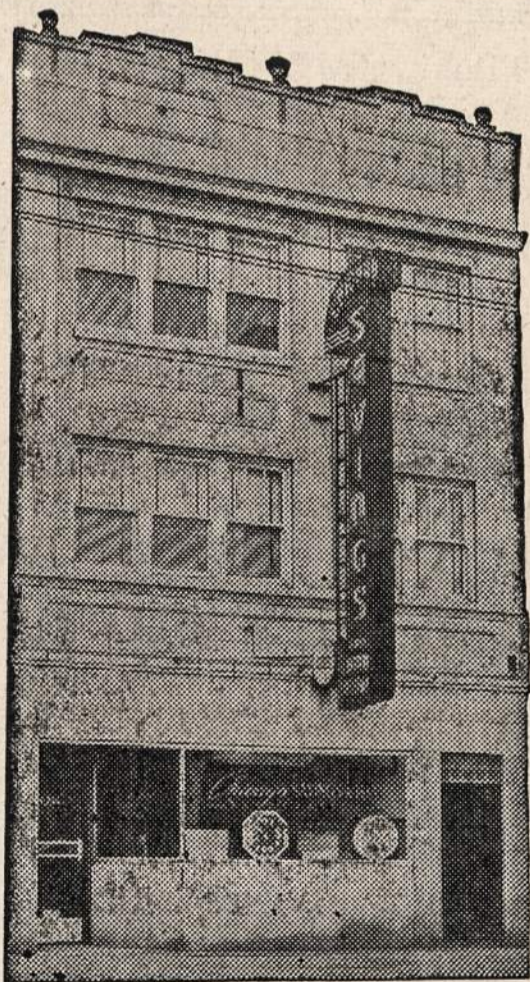
Mes kviečiame tamstą pasidėti savo pinigus taupymui šioj inšurintoj, tvirtinaj ir smarkiai augančioj finansinėj istaigoj, kur visų indėliai yra po Valstijos, ir po Federalės Valdžios priežiūra.

Mūsų raštinė nuosavam name yra viena iš puikiausių irengtų, kur gausite malonų ir teisingą patarnavimą.

Mes kviečiame ir tolimesnius Amerikos lietuvius siųsti taupymui pinigus per pašą į šią Bendrovę, kiekvieno prisųstų pinigai bus umai ir teisingai pakvituoti.

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

JOHN PAKEL, President
6234 S. Western Avenue Phone GROVE HILL 7575

NAUJAS BENDROVĖS NAMAS

CHICAGO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

Chicago 36, Illinois

ČILĖS SOCIALISTAI

Čilės Socialistų Partija bent tris kart buvo suskaldyta komunistų. Komunistai gerai žino, kad vieninga Socialistų Partija reiškia komunistų nepasiekimo, ne tik Čilėje, bet ir svetur. Todėl aišku, kad socialistų suskaldymas logiškai reiškia komunistų triumfą.

Bet Čilės darbininkija, pamąčiusi, kad komunistų ministrai darbo klasei didina tik skurdą ir dar didesnį išnaudojimą, negu kad buvusis, atsigręžia nuo komunistų, pereidama į socialistų pozicijas, ginančias Čilės liaudies interesus, o ne Rusijos.

"Driskiais" (descamisados) pasidavinusi Argentinos reakcija ir jos valdžia sudarė prekybinę sutartį su Čile, tuomi paklašant koją J. A. Valstybėms. Čilės socialistai dar gerokai prieš sutarties pasirašymą įrodinėjo, kad gen. Perano politi-

ka daugiau, negu įtartina. Bet socialistų balsas nebuvo išgirstas tuomet. Dabar gi jau galutinai paaiškėjo socialistų tvirtinimai. Toji prekybinė Argentinos-Čilės sutartis, kaip jau minėjom, nebuvo vien prekybinė, kaip tokią. Todėl socialistai, visos Lotynų Amerikos socialistai, negalėjo slėpti savo susirūpinimo taja sutartimi, vedančia prie politinio Čilės bendradarbiavimo su Argentinu, kur dabar įsigali agresingas ir diktatoriškas klimatas, kuriame kyla ekspansionistinės avantiūros tvanas, galintis, nuskandinti Amerikos žemyno taiką ir solidarumą. Tam yra užtekinai įrodymų. Tie įrodymai, tai slapta peronistų bendradarbiavimas su herreristais (Urugvajaus fašistais), paskui stambių Argentinos kapitalo sumų įvesdinimas į Boliviją ir į Paragvajų, dar paskui didelės militarinės fortifikacijos statybos pradėjimas Argentinos-Paragvajaus ir Bolivijos-Paragvajaus parubežioje. Nemažiau įtartinas ir Argentinos liaudies švietimo mokyklų militarizavimas, kuris apima nuo 12 metų amžiaus berniukus ir mergaites, tikslu "paruošti juos militariniui tautos apsaugai". Tasai Argentinos jaunuomenės militarizavimas yra išdėstytas 29378 dekretu, paskelbtame 1944 metais, tuojuo po militaristų perversmo.

Kad užkirsti kelias karui Lotynų Amerikoje, yra būtinas reikalas, kad profesinis ir politinis Lotynų Amerikos darbininkijos judėjimas išliktų nepriklausomas nuo Maskvos (komunistų), o taip pat ir nuo suvalstybinimo, kuris dabar siekiamas Argentinoje ypatingu kruopštumu. Mat, karui reikalingas paklusnis ir apjauktas elementas, be kurio nėra įmanomos jokios ekspansijos. Labiausiai nepriklausomas politinis judėjimas Lotynų Amerikoje yra ne kuris nors kitas, kaip socialistinis ir anarcho-sindikalistinis, taip pat griežtai kovojantis prieš sindikatų suvalstybinimą ir ruošinimą karui. Tarp komunistų ir fašistų iš vienos pusės, ir ilsoalistų ir anachistų iš kitos — eina mirtina kova. Komunistai ir fašistai kovodami

prieš socialistus ir anarchistus, dargi terorų, logiškai kloukotas. Gi socialistai ir anarchistai, kovodami prieš diktatūrų šalininkus ir karo ruošėjus, taip pat blokuojasi logikoje, nors ir atskirai veidkami.

Jeigu socialistams ir anarcho sindikalistams kartais nepavyktų išlaikyti profesinio darbininkų judėjimo nepriklausomu, tai "juoda naktis" jau čia pat.

NORTH SIDE

Sekmadienį, birželio 15 d., įvyko BALF 4 skyriaus piknikas. Nors oras buvo šaltas, bet piknikas pavyko. Aukų sudėta \$76.00. Valgių, baro ir kitokios pelnas \$168.00. Visų North Side organizacijų aukos bus paskelbtos spaudoje vėliau.

Aukotojų sąrašas:
Po \$10.00: Mr. & Mrs. John Kupson ir Alekas Laurinaitis.
Po \$5.00: Mr. & Mrs. Paul Miller, A. Bulotienė, O. Mikuzienė ir Mr. & Mrs. A. Plančiūnas.
Po \$3.00: Mrs. O. Stankienė.
Po \$2.00: N. Vilimaitis, J. Naujalis, Mr. & Mrs. A. D. Kaulakis, B. Radišauskienė, Jonas Gedwell.
Po \$1.00: Mrs. Kupčiūnas, Elda Williams, Mrs. Andruškaitis, M. Berzynskienė, Mrs. Martinka, E. Samienė, Alex Plančiūnas, Ona Yečius, E. Slauta, V. Waskunas, Aldona Jonelienė, John Kupčiūnas, Petras Srubas, J. Bagentavich, Mrs. A. Sanders, Petras Karpavičius, J. Morkunas, V. Kaitulis, E. Morkunienė, Jonas Lebezinckas, Mr. & Mrs. Rekus. Po 50c: Mr. & Mrs. Albert Srubas ir John Sudeika. \$1.00 auka, — vardo neužrašė.

Nauji nariai prisirašė, — N. Vilimaitis ir J. Naujalis. Drabužių aukos: Martha Seštoka ir A. Bulotienė. Skyriaus valdyba nuoširdžiai visiems dėkoja, kurie auka ar darbu prisidėjote prie šio pikniko pasisekimo ir parėmėt ši kilmų šalpos darbą.

— V. T.

MŪSŲ "NAUJENOS", tai MŪSŲ GYVENIMO VEIDRODIS

3—NAUJENOS, CHICAGO 8 ILL. —TREČIAD., BIRŽELIO 25, 1947

Vienintelė Maliaivų Sienu Popieriu ir Langų Užlaidų Krautuvė DABAR YRA

Didelis Išpardavimas

Bergman's House Paint balta ir spalvota. Regulariai \$5.50 \$4.89
Specialiai galionas .....
Bergman's Geriausia Vidaus Gloss Virtuvės ir Maudynės balta ir vėlesnių spalvų Regulariai \$3.89
\$4.50 Special galionas .....
Bergman's Velvet Flat Oil Paint—plauinama—nėra geresnės baltos ir pastel atspalvių Regulariai \$3.29
\$3.65 Specialiai galionas .....
Pamatykite Bergman's ir gausite draugišką patarimą kaip maliaivoti ir dekoruoti savo namus geriausiai ir ekonomiškai.
Sienu Popierius nutriminam Dykai! DYKAI PRISTATYMAS.
Visi Telefonai: PROSPECT 3440

BERGMAN'S neturi krautuviių skyrių. Naujos krautuvės valandos: Pirmadienį ir antradienį atdara vakarais iki 9 P. M. Antradienį, Trečiadienį, Penktadienį ir Šešt. iki 6.

14 šimtu 14

Ivairių juokų ir dainų knyga. Jeigu dar neskaityte, tai reikalaukite. Kaina \$1.50.

Kita maža dainų knygelė. Kaina 50 centų.

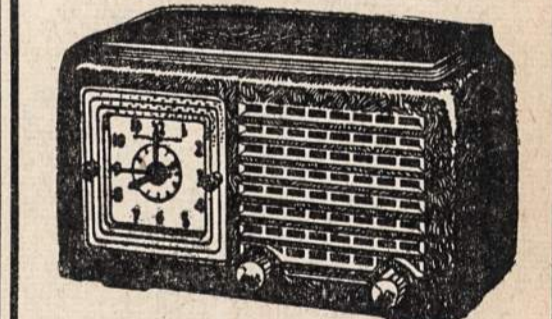
Reikalaudami kreipkitės: JUOZAS RATKUS 901 So. West 27th Ave. MIAMI 35, FLA.

CONRAD FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniškais užlaidomis ir Hollywood'o šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST. Tel. ENG. 5883-40

EXTRA! EXTRA!
Permainytas vardas ir adresas.
MONARCH LIQUOR
Lietuviškas Žydukas
Nathan 3529 S. HALSTED ST. Kanter Phone YARDS 6054

AMŽINAI ATMINČIAI DUOKIT FOTOGRAFIJĄ
Petric-Walters STUDIO
MŪSŲ SPECIALYBĖ—VEDYBŲ IR KODIKIŲ PAVEIKSLAI
Specialiai nupigintos kainos
PIRMOS KOMUNIOS IR UZBAIGIMO MOKYKLOS PAVEIKSLŲ
2640 W. 63rd Street
Dėl susitarimo šaukite REPublic 1157

JOS. F. BUDRIK INC.
Didelė Krautuvė
RAKANDAI, RADIO IR JEWELRY

Visi departamentai patalpinti viename baltame name
1947 metų Radios nuo \$20.00 iki \$450.00.
TELEVISION setai po \$275.00 ir aukščiau.
Elektrikiniai dulkių valytuvai
Elektrikiniai šaldytuvai, skalbiamos mašinos, elektriniai pečiai, aliejiniai pečiai, gasiniai pečiai, rašomos mašinės.

Krautuvė atdara kožną dieną ir vakarais: Pirmadienį, ketvirtadienį ir šeštadienį iki 9 val. vak. Budriko leidžiamos Radio valandos kas sekmadienį iš WCFL, 1000 kil. radio stoties 9:30 val. vak., o ketvirtadienio vakare iš WHFC, 1450 kil. 7 val. vakaro.

Jos. F. Budrik, Inc.
3241 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. Tel. CALUMET 7237

SKAITYKIT IR KITUS RAGINKIT SKAITYTI "NAUJENAS"

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
\$6.00 per year in Canada
\$6.00 per year outside of Chicago
\$8.00 per year in Chicago
4c per copy.

Užsakymo kaina:

Chicagoje — paštu:	
Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75
Chicagoje per išsiuntintojus:	
Viena kopija	4c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj.
Metams .....

Užsieniuose:

Metams	\$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50
Dviem mėnesiams	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Naujienos eina kasdien išskiriant sekmdienius, Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Telefonas Canal 8500
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Nelinksma Pradžia

JAV kongresui priėmus Tafto įstatymą darbininkų unijoms reguliuoti, metė darba 78,000 angliakasių ir streikų banga palietė daugelį kitų pramonių. Manoma, kad minkštosios anglies kasyklose gali visai sustoti darbas.

Kasyklas šiandien valdo Jungtinės Valstybės. Šį penktadienį, pagal sutartį su valdžia, angliakasiai pradės 10 dienų atostogas. Po to kasyklos turės būti sugrąžintos privačioms kompanijoms. Bet angliakasiai pradėjo "atostogas" anksčiau. Valdžia, kad ir norėdama, per tas dvi-tris dienas negalėtų jiems nieko padaryti.

O paskui, kai pasibaigs tikrosios atostogos, mainiečiai kazin ar begrišį kasyklas. Jų nereikės nė į streiką šaukti. Jie žino seną taisyklę: neiti dirbti, jeigu nėra kontrakto. O dėl kontrakto su privačiomis kompanijomis dar nėra susitarta.

Įdomu bus tada pažiūrėti, ką patars daryti tie, kurie rėmė Tafto įstatymą. Jie sakė, kad tas įstatymas panzinkinsias arba bent sumažinsias streikus. Tai bus pirmas išbandymas.

Jau pats įstatymo autorius vakar išreiškė abejonę, ar naujojo įstatymo patvarkymai pasieks savo tikslą, jeigu angliakasiai streikuos, kai minkštosios anglies kasyklos bus sugrąžintos privatiems savininkams.

Kodėl Pralaimėjo?

Trumano administracijai ir organizuotųjų darbininkų vadams JAV kongresas sudavė skaudų smūgį, priimdama įstatymą, kurį prezidentas buvo vetavęs.

Prez. Trumanas ne tik atsisakė pasirašyti įstatymą, bet kovojo prieš kongreso daugumą visomis jėgomis. Jisai smarkiai kritikavo įstatymo sumanymą savo pranešime kongresui, pasakė dvi kalbas per radio, atsisaukdamas į visuomenę; kalbėjo su atskirais senatoriais ir atstovais, pasikvietęs juos į Baltąjį Namą.

Tuo pačiu metu didžiosios darbininkų unijos darė didžiausią spaudimą į kongreso narius, kad jie paremtų prezidentą. Bet tiksliai trys senatoriai pakeitė savo nusistatymą unijų naudai — sen. Lucas iš Illinois, sen. Malone iš Nevados ir sen. Sparkman iš Alabamos. Prezidentą atsisakė remti ne tik liberališki republikonai (tokie, kaip Aiken ir Tobey), bet ir didelis skaičius demokratų.

Kas kaltas, kad JAV prezidentas ir milžiniškos darbininkų organizacijos pralaimėjo?

Vadinamieji "progresistai," kurie seka paskui Wallace'ą, kaltina prez. Trumaną. Jie sako, kad jisai nesugebėjęs vadovauti — daręs per daug nuolaidų konservatoriams, atstūmęs nuo savęs liberališkas jėgas visuomenėje, pakrikdęs tą "pažangųjį bloką," kuris buvo susispietęs aplink velionį Rooseveltą.

Šitie kritikai užmiršta, kad jau ir pats prez. Rooseveltas buvo žymiai pasukęs į dešinę. Kai kuriais labai "sukairėjusiais" elementais jisai tiesiog stengėsi nusikratyti, nes jie buvo pasidarę nepopuliarūs visuomenėje.

Karui besibaigiant, o dar labiau po karo, visuomenės nuotaika krypto vis labiau konservatizmo pusėn. Žmonėms buvo įkyrėję karo metu suvaržymai, maisto ir kitokių prekių trūkumai ir visokios valdžios reguliacijos. Publika reikalavo "laisvės." Visi pamena, kokia atkakli kova ėjo dėl kainų kontrolės. Nežiūrint kiek prezidentas Trumanas ir jo bendradarbiai priešinosi, jie buvo priversti panaikinti OPA.

Daugiausia dėl to, kad Trumanas nesuskubo nimiti kontrolę mėsos ir kitų maisto produktų kainoms, jo partija prakišo pereito lapkričio mėnesio rinkimus. Todėl yra tuščia pasaka, kad energingasis prezidento pasipriešinimas dešiniams būtų sulaukęs reakciją.

Negalima norėti, kad viską pakeltų ant savo pečių prezidentas. Darbininkų unijos nori, kad prezidentas jas apgintų. Bet jos dargi savo reikalų nepasistengia sutvarkyti. Jau keli metai eina kova tarp Amerikos Darbo Federacijos ir C.I.O.

Industrines unijas pradžioje organizavo John L. Lewis, kuris belenktyniudamas su Federacija, pasikvietė talkon komunistus. Dabar jisai persimetė į kitą pusę, o C.I.O. tęsia grumtynes su dabartiniais jo bendradarbiais. Ne vienas tų streikų, kurie buvo pernai, kilo tiksliai dėl to, kad unijų vadai norėjo pasirodyti vieni už kitus didesni.

Publika ir kongreso nariai visus šituos dalykus mato. Prez. Trumanas negali jų užglostyti. Jisai negalėjo eiti toliau, negu kad jisai ėjo, vetuodamas Tafto bilij.

APŽVALGA

KAM JIE GINKLUOJASI?

Nežiūrint smurto ir žiaurios teroro, kuriuos komunistų kontroliuojama Lenkijos valdžia vartoja prieš okupaciją, ji dar nestengė visiškai nuslopinti demokracijos balsą. Birželio 21 d. Lenkijos seime nepriklausomų socialistų atstovas Zygmunt Żulawski užprotestavo prieš 26 bilijonų zlotų paskyrimą krašto apsaugos reikalams, šių metų valstybės biudžet. (Bilionas tai — tūkstantis milijonų.)

Kritikuodamas tokios milžiniškos sumos skyrimą kariuomenei ir ginklams, kuomet kraštas yra paskendęs skurde, Żulawski pareiškė, kad Lenkijoje šiandien dedasi dalykai, kurie tam tikrais atžvilgiais yra "panašūs į tai, kas dėjos Hitlerio režime." Kaip žinoma, Hitleris žiauriai persekiojo savo priešus ir tuo pačiu metu smarkiu tempu vykdė apsiginklavimą, ruošdamasis karui.

Bet prieš ką dabar ginkluojasi bolševikų valdoma Lenkija? Żulawski kalbą nutraukė komunistų ir jų bendrakeleivių baubimas ir šauksmai: "Pašistas! Provokatorius!"

NUSIKALTIMAI IR BAUSMĖ

Bolševikai sakydavo, kad nusikaltimų priežastis tai visuomenės santvarka, kurioje viešpatauja privatinė nuosavybė; kai ta santvarka bus pakeista, tai vagystės, plėšimai ir kiti baudžiami darbai pasiliaus. Tačiau Sovietų Sąjungoje privatinė nuosavybė buvo panaikinta, o nusikaltimai neišnyko.

Jie dargi padaugėjo nuo to laiko, kai buvo išleistas įstatymas "apie kolkojų nuosavybės saugojimą." Prie senų baudžiamųjų nusikaltimų prisidėjo nauji, grynai sovietiški.

Kadangi Rusijoje nėra laisvos spaudos, o valdžia slepia, kas parodytų jos tvarką blogoje šviesoje, tai tikrų duomenų apie nusikaltimų skaičius sovietų žaliurė sunku gauti. Bet iš tų žinių, kurias kartkartėmis paduoda užsienio korespondentai, galima susidaryti šoks-toks vaizdas.

Pavyzdžiui, vienas World-Telegram korespondentas kelis kartus aplankė teismus, ir jisai praneša: Aštuoniolikos metų amžiaus vyrukas pavogė guminių diržo galą dirbtuvėje. Jį nuteisė 18-ai mėnesių į privalomų darbų kalėjimą.

Naslė kareiviu, dalyvavusio kare, neužsimokėjo už gatvėkario bilietą. Bausmė — 2 mėnesiai kalėjimo.

Kitas nusikaltėlis: gyveno, neturėdamas leidimo tame mieste gyventi. Dveji metai kalėjimo. Plėšikas, jau ne pirmą kartą baudžiamas už plėšimus. Mirties bausmė.

Žurnalas "Life" korespondentas nuėjo į vieną teismą Maskvoje. Kaltinamųjų suole sėdėjo žmogus, pavogęs 62 kopijas laikraščio "Krasnaja Zvezda," kurių bendra kaina 12 rublių. Bausmė — metai prievartos darbų kalėjime.

Kitame teisme svarstė byla jauno darbininko, kuris nusikalto, trečią kartą neatidamas į darbą. Teismas nubaudė jį, sumazindamas jo algą vienu ketvirtadaliu per devynis mėnesius.

Maskvos "Trud" rašo apie bylą Rostove prie Dono. Šeši žmonės buvo kaltinami tuo, kad, pardavinėdami duoną valdžios krautuvių, jie sušlapindavo ją, kad būtų daugiau svorio. "Sutaupyta" šituo būdu duoną jie

veždavo į "laisvąją rinką." Vyriausias nusikaltėlis gavo 8 metų kalėjimo, kiti po 7, 6 ir 5 metus.

Kurioje šalyje yra taip žiauriai baudžiami žmonės? Sprendžiant iš teismų žiaurumo, galima numanyti, kad nusikaltimų Rusijoje yra daugiau, negu kitur — o žmoniškumo mažiau.

VIENINTELIS GINKLAS — ALAUS BUTELIAI

Po Dunkirko, kur sumušta britų kariuomenė vos išnešė savo kudašų (1940 m.), palikusi savo ginklus, premjeras Churchillas pasakė per radio kalbą, drąsindamas Britanijos žmones tęsti toliau kovą prieš nacius. Jisai sakė: "Mes kovosime pakrantėse," bet nieku būdu nepasiduosime priešui.

Tačiau radio klausytojai girdėjo ne visus jo žodžius. Dr. Hewlett Johnson, "raudonasis" Canterbury dekanas, aną dieną papasakojo viešame susirinkime, kad jisai buvo radio stotyje, kai buv. premjeras kalbėjo, ir girdėjo štai ką:

"Besakydamas savo kalbą, p. Churchillas uždengė delnu mikrofoną ir, pasisukęs į šalį, tarė man, šypsodamasis: "Ir mes duosime jiems per galvas alaus butelius, nes tai visa, ką mes iš tiesų turime."

Jeigu Hitleris būtų žinojęs, kad anglai gali gintis tik "alaus buteliais," tai jisai būtų veržsis į Britų Salas, nepaisant kiek vokiečių būtų prigėrę jūroje.

VOKIEČIŲ SARGYBA PAKAIS BALTIEČIŲ IR LENKUS

Iš Frankfurto praneša, kad Amerikos karo administracija okupuotoje Vokietijoje lavina 200 buvusių kareivių vokiečių "pilietinės sargybos" pareigoms.

Po keturių savaičių lavinimo jie pakeisį lenkus ir baltiečius (lietuvius, latvius ir estus) D.P., kurie ligi šiol tarnavo, kaip sargai. Amerikos kariuomenės viršininkai apskaičiuoja, kad laikui bėgant bus išlavinta 800 iki 1,000 vokiečių, kurie užims tremtinių vietas. Jie turi išmokyti vartoti amerikoniškus ginklus, ir juos mokina mušto ir mandagumo, pagal taisykles kariuomenės vadovyje.

LIEPOS 27 DIENA

Liepos mėn. 28 d. sueina 25 metai nuo tos dienos, kurioje Amerika pripažino Lietuvą suverenine valstybe — pilnaiteisiu tautų šeimos asmeniu. Šita diena yra nepaprastai svarbi Lietuvos istorijoje. Jos reikšmė ypatingai yra svarbi dabar, kuomet Lietuva yra rusų okupuota ir smaugiama, kuomet yra dedamos pastangos Lietuvą nuteisinti ir vėl Rusijos provincija padaryti.

Šią dieną — Lietuvos nepriklausomybės pripažinimo dieną — reikėtų kuo iškilmingiausiai ir kuo stipriausiai paminėti. Paminėjimus reikėtų ruošti liepos 27 d. — sekmdienėje. Toje dienoje, visuose parengimuose: specialiuose ir paprastuose reikėtų priimti ir pasiųsti prezidentui padėkos telegramas, prašant jį stipriau užstoti ir ginti Lietuvos nepriklausomybę — nieku nenusikaltusios valstybės laisvę ir suverenines teises.

Liepos 27 dienos parengimus ir susirinkimus: piknikus ir kitokius sąskridžius reikėtų pavadinti Lietuvos nepriklausomybės parengimais, pavyzdžiui: Lietuvos nepriklausomybės piknikas ruošiamas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Draugijos; Lietuvos nepriklausomybės susirinkimas šaukiamas D. L. K. Kęstutis Draugijos, ir t. t. ir t. t. J didesnius parengimus reikėtų kviesti kongresmanus, gubernatorius, majorus ir kitus išymius žmones. Parengimai turėtų būti garsinami ir rezolucijose bei kalbos skelbiamos ne tik lietuviškoje, bet ir angliškoje spaudoje.

Parengimų pelnas ar bent jo dalis turėtų tekti kovotojams už Lietuvos laisvę per BALF'ą ar kitas atitinkamas lietuvių organizacijas.

Visi, bet kokie parengimo (liepos 27 d.) rengėjai, pasvarstykite aukščiau palieštą mintį ir išnaudokite jas kilniam tikslui. — A. Lietuvis

ATSIŠAUKIMAS

Mažąją Lietuvą teutonų kryžiuočių ordinas naikino ir gyventojus žudė ugnimi ir kardu, kol ten įsigalėjo. Apie 600 metų mūsų kraštas vokiečių buvo valdomas. Nors buvo dėtos visos pastangos, kad Mažąją Lietuvą suvokietinti, tačiau tai pavyko jiems tik dalinai. Tautiniai apnūdusius gyventojams atsirado žadintojai: žinomas poetas Kristijonas Donelaičius, mokslininkai Rėsa, Kurlaitis, rašytojas Sauerveinas-Girėnas, kuris parašė Mažosios Lietuvos himną; Lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt, — Dr. Bruožas, Smalaky, Martynas Jankus, Dr. Grigalaitis, Dr. Vydušas ir kiti. Jaunimas sukručio, bažnytkaimiuose įsisteigė giedotojų draugijos ir lietuviška dainų suskambėjo visoj Mažojoje Lietuvoje. Kultūrinis Maž. Lietuvos centras buvo Tilžė. Ir ten Prūsų lietuviai pradėjo spausdinti lietuvišką literatūrą, ypač maldaknyges, padėjo broliams Didžiojoje Lietuvoje, kur lietuviška spauda buvo uždrausta, nelegaliai gabenoti knygas per sieną. Nors Tilžės spaustuvių savininkai buvo vokiečiai, tačiau didelė dalis jų tarnautojų buvo Prūsų lietuviai, kurie į savo darbdavius galėjo įtakos padaryti ir taip lietuviškų knygų spausdinimas didesniais mastais pavyko. Senesnioji mūsų karta ir dabar gyvenantieji broliai Amerikoje turimas savo knygas yra gavę iš Mažosios Lietuvos.

Po pirmo pasaulinio karo 1918 m. Mažosios Lietuvos gyventojai jau tiek buvo tautiniai susipratę, kad jie galėjo įsteigti Tilžėje Mažosios Lietuvos Tautinę Tarybą, kuri reikalavo visą Mažąją Lietuvą atskirti nuo Vokietijos ir ją sujungti su Didžiąja Lietuva, sudarydama vieną valstybę. Gaila, kad Mažąją Lietuvą pavyko atskirti nuo Vokietijos tik iki Nemuno.

Klaipėdos kraštas, prijungtas prie Lietuvos, kultūriniai ir ekonominiai sparčiai vystėsi. Uostas buvo išvien didinamas ir gilinamas, prekyba žydėjo. Bet, deja, kraštui taip kultūriškai ir kilti neilgai tebuvo lemta. 1939 m. kovo 23 d. naciai kaip alkanai plėčrūs vilkai užgrobė Klaipėdos kraštą. Iš Tilžės pradėjo žygiuoti jų kariuomenė su daugybe tankų ir į uostą aplaukė pats tikrasis vilkas Hitleris su didžiausiu karo laivynu.

Kas paskutinę valandą iš veikėjų nesusėję pasitraukti iš M. Lietuvos į Didžiąją Lietuvą, buvo tuojau sumintas ir uždarytas kalėjime. Tūkstančiai jų ten nugabeno. Visos iškabos ir užrašai lietuvių kalba buvo tuojau pašalinami, mokyklose buvo tik vokiečių kalba dėstoma, bažnyčiose buvo uždrausta lietuvių kalba pamokslus sakyti. Kunigai, kurie mirštančiusius lankė ir lietuviškai kalbėjo, buvo užšalta bausme (pinigine) baudžiami.

ir kitokius sąskridžius reikėtų pavadinti Lietuvos nepriklausomybės parengimais, pavyzdžiui: Lietuvos nepriklausomybės piknikas ruošiamas Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Draugijos; Lietuvos nepriklausomybės susirinkimas šaukiamas D. L. K. Kęstutis Draugijos, ir t. t. ir t. t. J didesnius parengimus reikėtų kviesti kongresmanus, gubernatorius, majorus ir kitus išymius žmones. Parengimai turėtų būti garsinami ir rezolucijose bei kalbos skelbiamos ne tik lietuviškoje, bet ir angliškoje spaudoje.

Parengimų pelnas ar bent jo dalis turėtų tekti kovotojams už Lietuvos laisvę per BALF'ą ar kitas atitinkamas lietuvių organizacijas.

Visi, bet kokie parengimo (liepos 27 d.) rengėjai, pasvarstykite aukščiau palieštą mintį ir išnaudokite jas kilniam tikslui. — A. Lietuvis

mi su įspėjimu, kad antrą kartą bus atiduotas į koncentracijos stovyklą. Laidotuvisė ir buvo draudžiama lietuvių kalbą vartoti. Kas krautuvisė ar gavė lietuviškai prasarė, buvo nacių mušamas ir atiduotas pagarsėjusiai Gestapo — vokiečių slaptajai policijai, — ir tikras ir baisus jų kankinimas vyko. Lietuviai, kaip naciams nepatinkamas elementas, turėjo savo ūkius ir šiaip nuosavybę pasieptyje, ten galėjo tik ištikimi vokiečiai gyventi. Lietuviai buvo gabenami gilyn į Vokietiją, kur vyrai ir moterys visose savo nejudomo turto nuostojė, turėjo vokiečių dvarininkams arba fabrikuose vergauti. Daug veikėjų buvo gabenama į koncentracijos stovyklas. Karui prasidėjus, visi buvo susipratę lietuviai, jauni ir vyresnio amžiaus ir kariuomenė imami ir tuojau į frontą siunčiami. Dėl to ir Mažosios Lietuvos lietuvių karo aukos yra milžiniškos. Kada vokiečiai dėl nesėkmės rytu fronto turėjo trauktis, likusieji lietuviai iš Klaipėdos krašto buvo prievarta išvaromi. Kas neklaušė, tuojau buvo sušaudomas kaip "priešo draugas." Tokių būdų daug lietuvių iš Klaipėdos krašto atsidūrė Britų, Amerikiečių ir Prancūzų zonoje, bet daugiausia jų yra britų zonoje tarp Hannoverio, Hamburgo ir Flensburgo. Tokiom pat aplinkybėm ten pakliuvo ir daug lietuvių iš tos Mažosios Lietuvos dalies, kuri buvo pasilikusi prie Vokietijos, iš Tilžės, Įsrutės, Gumbinės, Stalupėnų, Darkiemo, Pilkalnės, Labgavos, Vėluvos. Jie nemažiau turėjo nuo nacių nukentėti.

Visi šitie broliai iš Maž. Lietuvos, tiek daug nuo vokiečių, ypač nuo nacių nukentėję, dabar gyvena baisesiose sąlygose. Klaipėdos krašto lietuviai iš UNRRAs globos ir jų stovyklų šalinami dėl to, kad jie, užgrobus naciams Klaipėdos kraštą, pasidarė automatiškai Vokietijos piliečiai. O lietuviai iš tos Maž. Lietuvos srities, kuri nebuvo prijungta prie Lietuvos, aišku, jokių pirmenybių negavo. Vadinasi, visi Maž. Lietuvos broliai traktuojami kaip Vokietijos piliečiai, nors karą laimėjusios valstybių vyriausybės Klaipėdos krašto užgrobiną skaito neįvykusiu. Šitie lietuviai atiduoti vokiečių globai. Kaip vokiečiai jau nuo kryžiuočių laikų lietuvių "globojo," rodo, visiems jau žinoma. Vokiečiai dabar patys suspausti gyvena ir mažai maisto turi. Tad, jeigu jie savo žmonių aprūpinti negali, tai ką bekalbėti apie tokius, kurie jiems aiškiai pasisako, kad jie lietuviai.

Šių mūsų brolių ir sesučių gyvenimo sąlygos yra apverktinos ir beviltiškos.

Maž. Lietuvos Taryba daro visas pastangas, kad vargstantiems padėti ir jiems parodyti, kad artimo meilė lietuvių tarpe dar neišnyko ir kad ir šitiems likimo taip skaudžiai paliečiams prašvis laimingesnė ateitis. Bet mes vieni mažai ką galime padaryti, patys skurstame, toj karo sunaikintoj Vokietijoje. Kaip jau dažnai, taip ir dabar mūsų akys nukreiptos į brolius ir sesutes Amerikoje. Mes žinome, kad Jūs turite kiekvieną dolerį savo prakaitu sunkiai uždirbti. Bet kad Jūs žinotumėt, kokiose blogose sąlygose čia žmonės lietuvių gyvena, ką aprašyti beveik neįmanoma, tada aš esu tikras, kad Jūs šitų vargšų pasigailėsite. Ypač aš kreipiuos į Amerikos lietuvišką jaunimą. Jūs laisvame krašte galite nevaržomai mokytis, gyvenate sveikose ir normaliose sąlygose. O čia Vokietijoje Maž. Lietuvos vaikai verčiami vokiečių mokyklas lankyti, kur svetimšalių vaikai neapkenčiami ir šmeičijami. Jie nuolat alkani, daugma serga Tbc. Britų zonoje dabar duodama tik 3 svarus kukurūzinės duonos savaitei, ir tos

dar nevisada galima nusipirkti. Drabžiai jau seniai suplyšę, motinėlis neturi nė lopy, kad galėtų juos sulopyti. Eina basi į mokyklą ir žiemą, džiaugiasi, kad nors tik medines klumpaites "susiorganizuoja." Studentus lietuvius vokiečiai taip pat šalina iš Vokietijos universitetų. O kaip jiems mokytis su 3 svaras duonos savaitei? O ką mūsų vaikučiai jau yra viską matę ir pergyvenę! Bėgdami nuo fronto buvo apšaudomi, bombarduojami, matė, kaip jų mylimieji šeimos nariai, tėvelis, močiutė, broliukas, sesutė buvo užmušami. O ir dabar tie vargšai turi dar po visų tų baisių pergyvenimų badėti ir — mirti. Kaip baisu! Aš žinau, kad mūsų jaunimas visada jautriai reaguoja į mūsų tautos gyvybinius klausimus. Pats atsimenu, kad jaunas būdamas su entuziazmu prisidėjau prie tautinio darbo. Bet šiandien mūsų jaunimas neprihalo užmiršti, kad čia lietuviškas jaunimas alksta, šala ir skriaudžiamas. Daug Maž. Lietuvos veikėjų buvo kankinami ir nukankinti koncentracijos stovyklose Mauthausen, Dachau, Buchenwald, Sachsenhausen, Auschwitz. Kas ten darėsi, gali tik tas suprasti, kuris pats ten buvo.

Jūs, brangūs Amerikos jaunie, buvete nuo tokių baisenybių apsaugoti. Dėl to prašau visus brolius ir sesutes Amerikoje, be tikybės ir politinių pažiūrų skirtumo, padėti mūsų broliams ir sesutėms iš Maž. Lietuvos. Juk mes esame visi lietuviai, vienos šeimos nariai.

Kiekviena mažiausia dovana nušluostys čia vaikūčių ir senelių ašaras ir jų dėkingumas bus be ribų.

Erdmonas Simonaitis, Maž. Lietuvos Tarybos Pirm. buv. 5 metus koncentracijos stov. Mauthausen ir Dachau.

MAJLBOURHO'Ų
Angliškai-Lietuviškas
— IR —
Lietuviškai-Angliškas

ŽODYNAS

Paruošė
KUN. H. H. PEWTRESS,
B. A., B. D.
ir KUN. T. GERIKAS

I DALIS — ANGLISKAI—LIETUVIŠKA
II DALIS—LIETUVIŠKAI—ANGLIŠKA

Neseniai atspausdintas
DIDŽIOJOJE BRITANIOJOJE
Šis žodynas turi 333 puslapius.
Gražiose kietuose apdaruose.
Pagalba šio moderniško žodyno lengva pramokti anglų kalbą.
Kaina (su prisiuntimu) \$6.00.
Siųskite Money Orderį

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.
CHICAGO 8, ILL.

MŪSŲ "NAUJIENOS" — TAI
GYVENIMO VEIDRODIS

INSURANCE (APDRAUDA)

• PILNĄ APDRAUDĄ AUTOMOBILIAMS.
• APDRAUDĄ NAMŲ NUO UGNIES.
• APDRAUDĄ RAKANDŲ.
• APDRAUDĄ NUO VAGIŲ.
• APDRAUDĄ LANGŲ.

• TAVERNŲ ir namų savininkų, kurioje randasi tažvėrnai nuo Public Liability.

NAUJIENŲ
Raštinėje per
A. RYPKVICIŲ
1739 S. Halsted St.

Raštinė atdara kas vakaras
iki 8 val. Sekmdieniais —
nuo 9 ryto iki 1 val. popiet.

DR. KAZIO GRINIAUS PASKAITA AM. LIET. DAKTARŲ DRAUGIJAI

Idomos žinios apie svarbesnes Kauno ir Vilniaus ligonines, trumpa jų istorija

Rašo Dr. Bruno J. Zubrickas

Dr. Grinios kalbėjo apie Lietuvos ligoninių istoriją. Jis pradėjo tvirtinti, kad indai 400—500 metais prieš Kristų turėjo *stacionarų* ne vien žmonėms, bet ir gyvuliams gydyti.

Trojos karo gadinėje (XI šimtmečiui prieš Kristų) graikai turėjo karo gydytojų, bet ligoninių neturėjo. Hipokratas gadinėje (IV ir V šimt. prieš Kristų) būdavo pusligoninių (hipnotizavimui kambariai) prie bažnyčių su orakalais. Privatūs gydytojai turėdavo kambarių, kuriuose palaikydavo savo ligonius.

Italijos užpiltame Vezuvijsaus pelenais Pompėjaus mieste taip pat rasta privačių *pusstacionarų*. Gladiatoriams ir kitiems vergams Italijos ponai turėjo *valetudinarius*. Vėliau kareiviams buvo pastatyta nedaud, bet didelių valetudinarijų. Vienos tokios įstaigos milžiniški griuvėsiai netoli nuo Vienos miesto ir dabar dar tebestebina savo milžiniškumu. Bet tai daugiausia buvo ne tiek gydymosi, kiek poilsiui ir pasitaismui namai.

Penktame ir šeštame šimt. po Kristaus Vakarinė Romos imperija užėmė barbarai ir daugelį kultūrinių įstaigų, jų tarpe ir valetudinarijus, išnaikino arba paliko savo likimui.

Barbarai gydymu nesirūpino

Tiesa, Rytinė imperija dar tūkstantį metų (iki turkų atplūdzio) pasiliko su savo senovės kultūros įstaigomis, kartu ir su valetudinarijais (ligoninėmis), bet susisiekimas buvo labai sunkus ir vakarai nežinojo, kas darėsi Rytuose.

Barbarams mokslinė medicina būdavo nereikalinga. Jie turėdavo savo liaudies gydytojus, kurie aprūpindavo gyventojus ir kariuomenę. Juk ir Rymo pirmųjų imperatorių kariuomenė savo gydytojų neturėdavo. Susirgę ir sužeistieji būdavo gydomi palapinėse, padedami savo senesniųjų sėbrų, ir gydydavo kopūstais, vynu ir švara, o kas galėdavo, tai eidavo gydytis į savo šeimą. Tautų persikraustymo šimtmečiais, ketvirtame, penktame ir šeštame, ir graikų ir romiečių medicina buvo nuvartauta.

Nežinojo, ar reikia žmones gydyti

Užviešpatavusi nuo ketvirtą šimtmečio krikščionybė ilgai negalėjo susiorientuoti, ar reikia žmones gydyti, ar ne, nes visam kam yra Dievo valia ir jo Apveizda. Be to, kūno kankinimai, anot naujojo mokslo, turėjo eiti sielos išganymo naudai.

Bet vis dėlto krikščionija, pergyvenusi asketizmo gaudynę, apsisprendė medicinos naudai, nes reikėjo būti galingais artimo kančioms ir nenorėti jam, ko pats sau nenori. III šimt. atsiradę komunistiniai pamatai krikščioniškieji kolektyvai (vienuolynai, klostoriai, monasteria vadinami) atnaujino pertrauktas senosios medicinos tradicijas ir davė pradžią šių dienų ligoninėms.

Pirmosios ligoninės

Atsiradus vienuolynui, bažnyčiai, mokyklai, darėsi miestelis, kur susirinkdavo ir iš tolimesnių vietų žmonės. Ir galingumas, ir ekonominiai reikalai vertė vienuolius rūpintis ateivių prieglauda. Buvo įsteigta *hospitium*, t. y. svečiams ilgesniam laikui pabūti busas.

Tarp tolimesnių lankytojų atsiradavo susirgėlių, negalujančių, apsilpėlių (lotyniškai, *infirmis*), iš to pasidarė reikalas turėti tokiems apsilpėliams bent vienas kambarius, *infirmarium*. Igainiui, vienuolynams turtėjant ir beaugant, infirmarijai taip pat augo ir virto stacionarinėmis ligoninėmis.

Kai kurie vienuolių ordina ir kongregacijos buvo į savo statusus įsitraukusios, kaip svarbiausią savo uždavinį nutarimą steigti ligonines ir globoti ligonius. Tos senovės ligoninės turėdavo įvairių pavadinimų — *hospitia*, (špitolės, iš graikiško, *xenodochia*).

Jau V šimt. po Kristaus yra aprašytos Italijos vienuolynų (Monte Casino) špitolės. Pradžioje jos būdavo mišrios, aptarnaujančios ir sveikuosius pakeleivinius žmones ir susirgusius.

Toliau išsiskyrė špitolės turčiams priklausti ir špitolės ligoniams laikyti. Krikščionių dvasinė vyriausybė (vyskupai) ne kartą įsakydavo parapijų klebonams steigti bent

beturčiams špitolės ir pradinės mokyklas.

Tur būt ir aštuoniose Jogailos įsteigtose parapijose, kaip spėlioja kai kurie istorikai, galėjo būti špitolės ir mokyklos, bet tikrų įrodymų tam nėra. Tik XVI šimt. atsiranda Vilniuje, bene 1515 m., prie Pilies bažnyčios Magdalenos špitolė, kuri neužilgo sudėgė ir žymesnių pėdsakų nepaliko.

Didysis kunigaikštis ir lenkų karalius Zigmantas Augustas 1535 metais duoda privilegiją Hosijui, kuris tuo metu kalė Lietuvai pinigus ir laikė prie Vilniaus malūną, kad jisai nutiestų ant Vilijos tiltą ir iš tiltinio mokesčio išlaikytų 72 pavargėliams špitolę.

Pirmoji Vilniaus ligoninė

Hosijus pastatė Žalioji Vilniaus tiltą ir taip pat didelę mūrinę špitolę prie Šventos Dvasios gatvės.

Įsteigta Vilniaus Universiteto profesorius Juozo Franko Vilniaus Labdarių Draugija (apie 1808 m.) 1820—1824 metais Vilniuje leido mėnesinį laikraštį „Dzieje Dobroczyznosci“ (Labdarių Istorija), kur yra keliuose straipsniuose aprašytas šv. Dvasios špitolės ilokas gyvenimas (iki 1799 m.), kai jau rusams Lietuva valdant buvo įsakyta tą špitolę uždaryti, o likusį turtą pridedti prie vienuolių Bonifratrų uždarytos ligoninės ir įsteigti naują didelę šv. Apaštalo Pilypo bei Jokūbo vardo ligoninę. Ši gydymoji įstaiga tebevyvena ir dabar, ir yra didžiausioji Vilniaus ligoninė.

Skaityt Vilniaus Jokūbo ligoninės pradžią nuo 1535 m. Zigmanto Augusto duotos privilegijos, ta ligoninė dabar (1947—1953) turi 412 metų. Manant, kad Hosijui ir jo sūnui, kuriam tą špitolę teko atidaryti, išėjo ne mažiau, kaip 12 metų iki pavyko ją pastatyti ir įrengti, išėitų, jog Vilniaus Jokūbo ligoninė dabar galėtų apvaikščioti 400 metų jubiliejų.

Ligoninė kunigams gydyti

Tur būt antroji pagal amžių Lietuvos ligoninė bus Vilniaus vienuolių Bonifratrų ligoninė, kuri atsirado apie 1632 m. ir po 1706-7 metų buvo inkorporuota (1709 m.) į Jokūbo ligoninę, bet ta ligoninė gyveno ir po inkorporavimo.

Dar 1910 metais aš, pradedamas pro Bonifratrų Vilniaus bažnytelę, girdėjau iš vienuolio atvirų langų pamušio kunigo rėkavimą. Taigi, daugiau kaip po šimto metų nuo uždarymo ligoninės, tie vienuoliai varė savo tradicinį darbą, belaikydami savo senojo ligoninės psichinius ligonius, nes už 7 mylių nuo Vilniaus tuo metu dirbo Vilniaus (Vileikos) didžiulė (apie 1000 lovų) nauja valstybinė ligoninė. Mat, tie vienuoliai caro valdžios įsakymu ligoninę uždarė, o įsteigė paliegsiems kunigams prieglaudą.

Kauno ligoninės

Dar prieš bausinį marą (1708-11) buvo atsikraustę į Vilnių vienuoliai, tėvai rokiečiai (lot. rochici). Jų statusas reikalavo, kad vienuoliai rūpintųsi neturtingais ligoniais ir laidotų neturle mirusius. Rokiečiai išsilaikydavo iš kolektyvimo, t. y., iš rinkimo išmaldų. Jie buvo Vilniuje įsigiję gyventi namus ir čia pat laikė nedidelę ligoninę. Per aną didįjį marą visas vienuolynas apsikrėtė ir išmirė. Bet Vilniaus vyskupo Konstantino Brzostovskio buvo atnaujintas.

1750 m. Kauno apskrities Vendžogalos, klebonas, kun. Novomiciskis, p a a u k a v e s apie dvyliką šimtų lenkiškų aukščių, pakvietė į Kauną iš Vilniaus (Kaunas priklausė tuo metu Vilniaus vyskupijai)

LIETUVIŲ DIENA JAU ARTEJA

Birželio 29-ji — Lietuvos Diena

Tą sekmadienį visi Chicago ir jos apylinkių lietuviai, nežiūrint į jų politinius ir tikybinius įsitikinimus, vieningai ir draugiškai minės Lietuvos Dieną.

Chicago Lietuvos Taryba ruošia milžinišką pikniką, kuris įvyks Liberty Grove darže, Willow Springs, Ill., visai netoli Chicago.

Lietuvių Dieną keli žymūs kalbėtojai pasakys trumpas kalbas apie dabartinę būklę Lietuvoje ir lietuvių kovas dėl laisvės ir nepriklausomybės.

Lietuvių Dieną bus teikiamos labai vertingos dovanos. Dovanas gavusieji visą gyvenimą jomis džiaugsis. Atvažiavusieji galės lietuviškų valgių užkasti ir šalto alaus atsigerti. Vyresnieji galės su pažįstamais sueiti ir pasikalbėti, o jaunimas turės progos pasišokti, nes visą laiką gros didelis orkestras.

Chicago Lietuvos Taryba kviečia visus lietuvius birželio 29 dieną atvykti į ruošiamą Lietuvos Dieną. Chicago Lietuvos Taryba.

keletą brolių rokiečių. Šie apsigyveno prie dabartinės šv. Gertrudos (kitai, pilkųjų seserų arba šaričių) bažnyčios ir įsteigė nedidelę ligoninę, kokiems 20—35 ligoniams.

Rokiečiai valdė tą ligoninę iki 1825 m., t. y. 75 metus. Rusijos valdžia jau tada darydavo ne mažą kliūčių ir sunkumų katalikų kunigijai, ypač vienuolynams. Rokiečiai, matyt, neišlaikė tos sunkios kovos ir 1825 metais perleido Vilniaus Gailestingųjų Seserų Kongregacijai (kitai, pilkųjų seselių arba šaričių).

Tos seserys tuomet turėjo turtinę ir stiprią organizaciją. Josios turėjo savo žinioje Vilniaus klinika, bet ir joms ne ilgai teko Kauno ligoninę tvarkyti. Rusijos valdovai, kaip Vilniaus karo gubernatorius ir Rusijos vidaus reikalų ministeris, sumanė tą ligoninę perverstį į Rusijos imperijos bendrinę ligoninę ir labdarai tvarkyti įstaigą (Prakab Obščestvenogo Prizrieni-ja), t. y., perduoti vietas administracijai.

Lietuvos Archyve Kaune teko man skaityti Vilniaus vyskupo paaiškinimas karo gubernatoriui, kad gailestingosios seselės yra daug gero padariusios tai ligoninei, pristadčius naujų pastatų, sutvarkiusios tą ligoninę ir pastebima, kad jos ir toliau be valdžios įsikišimo gerai tą įstaigą valdys.

Klausimas kilo, kur apgyvendinti kraustomas iš ligoninės seseles. Rusijos administratoriai rado dabartinės Lais-

vės Alejos ir Kanto gatvės kertę kalvę ir joje patarė seselėms apsigyventi, nors tas bustas buvo visai negyvenamas. Vis dėlto pagaliau susimylėta ir seselėms palikti kambariai, kur jis nuo pirmiau gyveno. Čia tos seselės pasistengė išsilaikyti iki išmirė, bet iš ligoninės nesikraustė.

Apie 1843 m. ta ligoninė buvo valdžios sumažinta iki 35 lovų, bet už metų jai pridėta 10 lovų pamiešėjams laikyti, o po 20 metų — lovų skaičius jai buvo pakeltas iki 60. Senieji ligoninės namai buvo menki, dėl to Kauno gubernatorių Kurovskis apie 1872 m. ligoninę perkėlė į buvusius Pranciškonų mūrus, pagal Aleksoto tiltą. Remontas valdžiai atsiėjo apie 75.000 rublių. Tuose mūruose ta ligoninė išsilaikė iki 1940 metų ir turėjo 212 lovų. Iki 1939 m. joje buvo Universiteto vidaus ligų, chirurgijos ir odos-venoros ligų klinika, 1940-41 holševikai atremontavo tą ligoninę ir padarė NKVD tarnautojams gydymą įstaigą.

„Dzieje Dobroczyznosci“ laikraštyje yra žinių apie reviziją tos ligoninės bene 1848 m., atlikta Kauno kunigų dekanas. Verta pasiskaityti, kad pamatytum skirtumą tarp nepriklausomos Lietuvos ligoninių ir buvusią prieš šimtą su viršum metų rokiečių ligoninių.

1950 šveis 200 metų nuo atsiradimo Kauno ligoninės.

(Tąsa rytoj)

A. L. D. D. NARAI
Phone CANAL 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl, pagal sutartį
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7868

Ofiso Tel. VIRGINIA 0036
Rezidencijos telefonas
BEVERLY 8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 1—3 ir nuo 6—8:30 val. vak.
Triedieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10758 S. Michigan Ave.
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Ofiso Tel. PULLMAN 1193
Namų Tel.: PULLMAN 8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas SEELEY 7330
Namų telefonas BRUNSWICK 0597

DR. STRIKOL'IS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso val.: nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. išimant Seredos, Šabatos vakarus ir Nedėlias.
Ofiso tel. YARDS 4787
Namų tel. PROSPECT 1930

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 West 63rd St.
VALANDOS: 2—4 popiet ir 7—9 vakaro, triedieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEMLOCK 7399
NAMŲ TEL. BEVERLY 10211

KITI LIETUVIAI DAKTARAI
DR. P. J. BARTKUS
2951 WEST 63rd STREET
Phone—Office: GROVEHILL 5677
Phone—Temp. Res. SEELEY 0434
—Jeigu neatšiepia, saukiti
VINCENTS 3900

OFISO VALANDOS: 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakaro, išskiriant ketvirtadienius ir sekmadienius. Seštadienį valandos: 2 iki 4 popiet tiktai.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Triedieniais tik susitarus.
4003 Archer Avenue
Truputį į rytus nuo California
Tel. YARDS 7772

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 S. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEMLOCK 5849
Rezidencija, HEMLOCK 2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad., 1:30—4; 7—9 vakaro
Trec. ir Seštad. tiktai susitarus.

GROVEHILL 4020 (Ofiso ir Rezid.)
DR. A. J. JAVOIS
(JOVAISAS)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 W. Marquette Rd.
Kasdien nuo 2 iki 4 p.p. ir 7 iki 9 v.
(Triedienienį pagal sutartį)

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso Valandos: kasdien nuo 2-4 p.p. ir 7:30-9 vak. Seštad. nuo 2-4 p.p.
Treciad. ir sekm. uždaryta.
Ofiso Tel.: PROSPECT 3338
Res. Tel.: VIRGINIA 2421

Dr. J. W. Kadzewick
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2421 WEST 63rd STREET
VALANDOS: Susitarus — 1:00 iki 4:00 ir 7:00 iki 9:00 vakaro, išskiriant Triedienienį ir Seštadienį vakarus.
Ofiso Tel. GROVEHILL 5213
Rezidencijos Tel. HILLTOP 2626

Ofiso ir Namų Tel. GROVEHILL 1800
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th St.
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2—4 popiet, 6:30—8:30 vakarais. Triedienienį pagal sutartį.

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJA IR CHIRURG
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFAYETTE 3210
Res. Tel. REPUBLIC 0054
Jeigu neatšiepia—
sauk KEDZIE 2868
VALANDOS:
Kasdien nuo 1 iki 3 val. popiet ir nuo 6 iki 9 val. vakarais. Triedienio vakarais ir sekmadieniais pagal susitarimą.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDSON 2096
OFISO VALANDOS:
9:30—12; 2—5; 6:30—8
Triedienienį uždarytas

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 S. Halsted St.
Telefonas CALUMET 7358

KITATAUCIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4729 S. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YARDS 0554
Jei neatšiepia saukite—
Res. Tel.: MIDWAY 2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet, ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmad. nuo 10 val. iki 12 dieną.

AKIŲ SPECIALISTAI

Telefonas LAFAYETTE 0848
Dr. M. D. Sachnoff
SPECIALIZUJASI AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLES LIGOSE
4204 Archer Ave.
VALANDOS: 2—4 ir 6—8 vakaro.
Triedieniais tik susitarus.
EGZAMINUOJA AKIS IR AKINIUS PRITAIKO

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mano 28 metų praktikas
jūsų garantavimas
Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimui, svajimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudama akių karsčių, atitaiso trumparegystę ir tolgregystę. Pirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodancia mažiausias klaidas. Speciali atida atkreipia mokyklos vaikus.
Atitaisome akių color blind.
VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 vak.
Seredomis uždaryta, o Nedėlioje pagal sutartį.
Daugely atsitikimų akys atitaisomos be ainių. Kainos pigiau kaip pirmiau.

4712 South Ashland Av.
Phone YARDS 1373

Dr. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YARDS 1829
Pritaiko Akinius Kreivias Akis Ištaiso

Ofisas ir Akinų Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED STREET
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioje pagal sutartį.

NUO UŽSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsienėjusios žaizdos niešti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydymas ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jos taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabo džiūvimą odos ir perplūšimą tarpširdžių. Jos yra tinkamos vartoti nuo užstiančios ir suskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išvirsnių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstamų ir niežiančių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po \$1.25 ir \$3.50. Atsiųskite Money Orderį LEGULO, Dept. J, 4847 W. 14th Street, CICERO 50, ILL.

SOPHIE BARCUS
RYTINĖ RADIO VALANDA
— IS STOTIES —
W.G.E.S.
Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:15 val. ryto.
Subatomis nuo 8:30 iki 9:15 val. ryto.
Pirmadieniais taipgi 7:00 val. vakare.
Išgirskite vėliausias žinias muziką ir kitus idomius pranešimus.

PASIDĖKITE PINIGUS DABAR!
Mokame 3% Dividendų
Jei pasidėsite pinigus iki LIEPOS 10-tai.
Dividendus gausite už visą mėnesį.
UNIVERSAL Savings and Loan Association
1739 So. Halsted St. Tel. HAYmarket 3317
Jūsų indėlių saugumui aprausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.
Atdara kasdien nuo 9 ryto iki 5 vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro, šeštadieniais nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

PLANINGAS TAUPYMAS VISADA MOKA GERUS DIVIDENDUS MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
Under U. S. Government supervision
2202 West Cermak Rd. Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. and Mgr.
PHONE CANAL 8887

WINKLER STOKERS
FULLY AUTOMATIC
GAUNAMI DABAR
DYKAI APSILYMO APŽIUREJIMAS
Pilnas pasirinkimas Hooper ir Self-feed stokerių dėl namų, apartamentų, komercinių ir industrinių pastatų.
Dėl KATADZIŲ WINKLER STOKERIAI—\$179 O. F. B. ir aukščiau Atvykite arba telefonuokite dėl INFORMACIJOS—**LAFAYETTE 3138**
ARCHER STOKER SALES CO.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
Išdėda Musų Dirbtuvės Patyre Ekspertai 4101 ARCHER AVE. Atdara Sekmadieniais 8:30 A.M. iki 12 Dienos

BE GALO SVARBUS IR SKUBUS REIKALAS

Pašvęskime vieną dieną badaujančiam lietuvui tremtiniui sušelpiti

Liepos 1 d. Chicagoje lietuvių kolonijose įvyksta tremtinių reikalams "Tag Day". Išnaudokime šią nepaprastą mums lietuviams suteiktą progą! Tik nuo rinkėjų skaičiaus priklausio rinkliavos pasisekimas. Iki šiol Chicagoje užsiregistravo tik 200 rinkėjų, o reikia suorganizuoti 2,000.

Todėl kuo skubiau kviečiame užsiregistruoti sekančiose vietose:

- BRIGHTON PARK:**
J. Encheris, 4401 S. Mozart St., Tel. LAF 2973.
- WEST SIDE:**
Petras Cibulskis, 2136 W. 23rd Pl., Tel. CAN 8185.
"Draugas", 2334 S. Oakley Ave., Tel. CAN 8010.
- NORTH SIDE:**
V. Daugirdienė, 1644 Wabansia Ave., Tel. BRU 2591.
- MARQUETTE PARK:**
"Margutis", 6755 S. Western Ave., Tel. GRO 2242.
Ona Malakauskienė, 7121 So. Washtenaw Ave., Tel. HEM 7098.
Cecilija Stasiunienė, 6207 S. Richmond St., Tel. REP 6284.
- TOWN OF LAKE:**
Bronė Pivariunienė, 4622 S. Marshfield Ave., Tel. YAR 3599.
- 18-TA KOLONIJA:**
Veronika Galnaitė, 717 W. 18th St., Tel. CAN 1504.
"Naujienos", 1739 S. Halsted St., Tel. CAN 8500.
- ROSELAND:**
Petras Niedvaras, 109 W. 109 St., Tel. COM 0407.
Vera Benedetto, 10804 Calumet Ave.
- BRIDGEPORT:**
Alex Budris, 939 W. 33rd St., Tel. YAR 6934.
"Sandara", 840 W. 33rd St., Tel. YAR 4789.
- SO. CHICAGO:**
Anastazija Snarskienė, 610 E. 88th St., Tel. TRI 9291.

Užsiregistruoti ir visas informacijas gauti galima taip pat BALF Vajaus Komiteto raštineje, 840 W. 33rd St., arba pašaukiant telefonu YAR 4789. Raštine yra atidara visą dieną ir vakarais.

BRONIUS BUDGINAS,
BALF Vajaus Vedėjas.

CHICAGOS IR APYLINKĖS ŽINIOS

Milžiniškas Transportacijos Centras

Armijos ir laivyno taryba siūlo Chicagos apylinkėje įsteigti milžinišką transportacijos centrą, kuris užimtų maždaug 30 ketvirtainiškių mylių. Jo įsteigimas atsieitų apie vieną milijoną dolerių.

Amerikojie numatoma įsteigti dar aštuonis tokius centrus ir du Kanadoje.

Taip sakant, "po vienu stogu" būtų milžiniškas aerodromas, geležinkelio stotis ir didelis kelias. Karo metu toks transportacijos centras būtų nepaprastai svarbus dalykas.

Tačiau toks centras ne tik reikalingas karo metu, bet ir visą laiką, o juo labiau ateityje. Pranašaujama, kad po 25 metų Chicago turės du kart tiek gyventojų, kaip dabar. Tąsyk transportacija bus tikrai rimta problema. Todėl ir reikalinga iš anksto planuoti ir ruošti prie to laiko.

Transportacijos centrai vieta yra numatoma prie Chicago Heights, Thornton, Homewood, į rytus nuo Mokema ir Alpine. Galimas daiktas, kad gub. Green netrukus paskirs specialią komisiją tam projektui studijuoti.

Įtariamasis Žmogžudystė

Joseph Denkspiel, kuris taip pat yra žinomas kaip Joseph Dean, tapo sulaikytas ryšyje su Vern Clendenon misteriška mirtimi.

Clendenon buvo surastas ne-gyvas Jackson parke. Kuriam laikui praėjus buvo sulaikytas tame pat parke ir Denkspiel, 27 metų amžiaus baldų fabri-kanto sūnus. Jo drabužiai bu-vo kruvini.

Denkspiel tvirtina, kad jį užpuolė keturi vyrai ir skau-džiai sumušė.

Gazolino Racionavimas

Standard Oil kompanija paskelbė, jog įvedamas gazolino racionavimas. Gazolino trūkumas pradėjo pasireikšti vidurvakarinėse valstijose.

Tiesa, gazolinui pirkti kuponų nereikės. Tačiau nebus galima gazolino gauti tiek, kiek kas norės.

Gazolino trūkumas vyriausiai pasireiškė dėl to, kad šiemet suvartojama apie 15 nušimčių daugiau gazolino, negu pernai. Tuo tarpu nėra priemonių daugiau gazolino atvežti iš kitur.

Kova Dėl Dienos Šviesos Taupymo

Illinois senatas priėmė bilių, kuris siekiasi įvesti visur standartinį laiką. Vadinasi, tas bilius siekiasi miestams uždrausti dienos šviesos taupymą.

Po to, kai bilius buvo priimtas, iš visur pasipylė protestai. Chicago mēras Kennelly griežtai pareiškė, jog chicagiečiai nepaisys to biliaus, jei jis bus priimtas ir Atstovų bute. Girdi, niekas negali chicagiečiams padiktuoti, kada jie turi keltis ir pradėti dirbti.

Matyti, protestai pusėtinai paveikė biliaus rėmėjus senate, nes jie dabar jau sutinka ir kompromisą daryti. Tačiau biliaus priešai jokių kompromisų neketina daryti, — jie pasiryžę yra bilių visiškai "palaidoti".

Nuskendo Kreiseris Olympic

Burnham parko vandenyse nuskendo kreiseris Olympic, kuris ką tik atplaukė iš Miami, Fla. Jis kainavo \$30,000. Kreiserio savininkas yra Richard R. Novotny, Olympic Savings & Loan Association prezidentas.

PARAMA BAGDONŲ ŠEIMAI

PADEKA IR APYSKAITA

Jau baigiamė darbą ryšyje su Bagdonų šeimos sušelpimu. W. Bagdonas iš Johnston City (Ill.) prieš penkerius metus buvo su-paralyžuotas. Jo žmona buvo priversta pasiduoti operacijai ir dar nėra visai pasveikusi. Jų tad paramai ir buvo nutarta surengti vakaras, kuris gegužės 4 d. įvyko Lietuvių Auditorio-rijoje. Vakaras buvo rengia-mas kelių organizacijų bei pa-vienių asmenų.

Knygutes pardavinėjo ir su aukomis prisidėjo šie asmenys: Ch. ir R. Morkūnai, J. H. ir E. Alikoniai, V. Grigienė, M. Plečkaitienė, L. Motuz, D. Zvinakis, P. Kvederas, J. Tilindis, W. Kurek, M. Vekeriotas, J. Zitkienė, S. Vaičiulienė, A. Matukaitis, p-ia J. Ukas, E. Jurgaitienė, A. Kanauč, K. Abekienė, K. Klebonienė, p-ia M. Stulas, M. Gabrienė, P. Kwain, P. Yancienė, p-ia O. Marquart, M. Geiser, O. Petruilienė, S. Mažeikienė, O. Remeikienė, M. Bartnikienė, J. Uksienė, E. Arlauskienė, E. Barškietienė, M. Kirsutienė, E. Kairienė, S. Vaičiulionienė, O. Yurgaitienė, O. Yorčiunienė (ji prisidėjo ir pirmiau su auka; tatau buvo ir laikraščiuose paminėta).

Iš viso pajamų tą vakarą buvo (už knygutes, įžangą, aukos ir prie baro) \$670.42. Išlaidos, — išmokėta už svetainę, muziką, gėrimus, valgius ir spaudos darbus \$221.81.

Rengimo komisija nuosirdžiai dėkoja laikraščiams ir lietuvių radio programoms už vakaro išgarsinimą. Ačiū taip pat ir visiems kitiems, kurie vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjo prie vakaro pasisekimo.

Rengimo komisija:
J. H. Alikonis, Ch. Morkū-nai,
J. H. Alikonis, Ch. Morkūnas,
V. Grigienė ir J. Gelgaudas.

Miesto Taryba Pradės Atostogas

Apie vidurį kito mėnesio Chicagos miesto taryba pradės atostogas. Atostogos baigsis su Darbo diena. Vadinasi, tarybos nariai atostogaus pusantro mėnesio su viršum.

Turės Sumokėti \$107,507

Aukštajame teisme Lawrence Wastel, Pennsylvania geležinkelio darbininkas, susitaikė su geležinkelio kompanija, kai toji sutiko jam sumokėti \$107,507. Jis buvo sužeistas ir neteko vienos rankos ir vienos kojos.

Nuteisė Už Apgaudinėjimą

Ruth Bourjaily (24 W. Washington, Oak Park), kuri pri-gavingai išviliojo apie \$500,000 iš įvairių biuznių ir įmonių, ta-po rasta kalta J. V. distrikto teisėjo William J. Campbell tei-sme. Ji gali būti nuteista ka-lėti 60 metų ir pasimokėti \$12,000.

Bourjaily ėmė darbininkų pa-ieškojimų skelbimus, žadėdama juos patalpinti įvairiuose sve-timkalbių laikraščiuose. Už skel-bimus ji pinigus kolektavo, bet daugumoje atvejų jokiuose laik-raščiuose tų skelbimų nespau-sdino.

Susirado Motina

Union geležinkelio stotyje paliko 18 mėnesių berniuko motina pasirodė esanti Valetta Wilminck (20 E. Grand ave.). Ji yra policijos ieškoma.

Charles Wilminck, berniuko tėvas, tapo policijos sulaikytas.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE—FOR SALE

Namai Žemė—Pardavimui

PERKAM, parduodam NAMUS, biuznis, lotus, farmas ir mainome kas ką turite. Apraudojami nuo gaisro ir visokių nelaimių. Nuo naujų metų (1946) išėjo naujas įstatymas, kad automobilis būtinai reikia aprausti. Pašaukite mus, o mes Tamstai patarnausime visuose reikaluose.
PAUL M. SMITH & CO.,
6247 SO. KEDZIE AVENUE
Telefonas HEMlock 0680.
arba GHovehill 6343.

TYRIAUSIO VANDENS ŠALTINIAI AMERIKOJ, tinka bravernei, distilerijai arba sveikatos rezortui. Bottling works, trout žuvis tvenkiniai, ežero nuosavybė. PAY BROS. ALTA SPRINGS CO., Gleason, Wis.

JEIGU NORITE nusipirkti, par-duoti arba išsimainyti namą pelningiau ir greičiau, prašome kreip-tis pas mane. Teisingas patarnavi-mas.
CHAS. URNICH — Kazys Urnikas
2500 W. 63rd St. 2 aukštas.
PROspect 6025.

SAVININKAS parduoda cottage 5 kambarių, o šeštas kambarys yra viškuose; \$2,000, o kitus išmokėji-mais, yra 2 karų garažas. Tel. Stewart 1241.

4159 PRINCETON AVE.
24x122 pėdų pilna kaina \$750. cash
HUNT, Oakland 3500.

NAUJAS MODERNISKAS DUPLEX 5 kambarių stuba, naujai furnišuoti kambariai pardavimui. Jelti galima per 30 dienų. South Side Community, Graži duplex rezidencija, 3800 So. Clyde. Matykite tuojau. Pasaukite J. Russell Topper, 33 No. La Salle St. DEARBORN 5776.

PENKI KAMBARIAI, pilnai for-nišuoti, gatavi užimti, iskaitant lininius, indus. R. A. Foster. 3513 So. 57th Ave., Cicero.

FARMS FOR SALE

Ukiai Pardavimui

LAKE SIDE FARMA

ir turistų namai.

PARDAVIMUI
AUKCIONU
Šeštadienį, Liepos 5—10:00 v. ryto tai yra ANTON ULSEY nuosavybė. Randasi arti Rhinelander, Wis. Didelis turistų namas, 120 akrų žemės, prie gražaus ežero cottage. Kas interesojuotės ežero pakrašči, rezortu turistų namais, būtinai atvykite į šį pardavimą.

80 AKRU FARMA. 55 dirbamų žemės, likusioji ganykla; yra trobesiai. Gerame stovyje; elektra, vandens sistema; 25 galvos galvijų; 17 melžiamų karvių; traktorius, mašinerija, asmeniška nuosavybė. Ar-ti miestas; gražioje apylinkėje. Yra visi įvairi. Verta \$13,000. Paauko-jimo kaina už \$10,500. Savininkas Leo Marshall, Route 1, Conrath, Wisconsin.

Jis yra įtariamasis, kad sūnų nu-nešęs į stotį ir ten jį palikęs.

Dr. McNally Rezignuosias

Dr. William McNally, kuris koronerio ofise eina toksikologo pareigas, netrukus ketina rezignuoti. Jis ieško tik vietininko, kuris galėtų užimti jo vietą.

Pabrangs Telefonai

Telefonų abonentai nuo lie-pos 1 d. turės mokėti 50 cen-tų per mėnesį daugiau. Biznio įstaigoms teks mokėti \$1.00 daugiau per mėnesį.

Susisiekimas Atsteigtas

Susisiekimas tarp Chicagos ir Pacifiko kranto jau beveik vi-sai normalus. Dėl potvynių ku-rį laiką susisiekimas buvo pa-krikęs.

"NAUJENAS" SKAITO VISU SROVIŲ ŽMONES: D A R B I - N I N K A I, BIZNIERIAI, P R O - F E S I O N A L I, D V A S I N I N K A I, V A L S T Y B I N I N K A I, M O K S L - N I N K A I.

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

HELP WANTED—MALE

Darbininkų Reikia

WAREHOUSE MEN

- Stockmen
- Porters
- Elevator operators
- Furniture Finishers
- Cabinet makers
- Spray Men

5 dienų darbo savaitė, 40 valandų savaitė, žemų kaštų ligininė, dykai gyvybės aprauda. Krautuveje pirkiniams nuolaido privilegijos.

KREIPKITES:

EMPLOYMENT OFFICE—9-tas AUKŠTAS

THE FAIR

STATE AND ADAMS STS.

REIKIA NAKTINIŲ DŽENITORIŲ

Vidurmiestyje

CHICAGO TITLE AND TRUST COMPANY

69 W. Washington St.

REIKIA

NAKTINIŲ VALYTOJŲ

OPERUOTI JEGA VAROMAS GRINDŲ PLOVIMO MAŠINAS

40 valandų darbo savaitė

Žemų kaštų ligininė, dykai gyvy-bės aprauda. Krautuveje pirki-niams nuolaidos privilegija.

Kreiptis į

Employment Office, 9-tas Aukštas

THE FAIR

State and Adams

REIKIA

HARNESS MAKERS ir kitų darbininkų Rankomis Siuvinimas

Geras mokeskis, pastovus darbas. Patogi eleviteoriu ir gatvėkarių transportacija

Kreiptis į Room 116

EXCHANGE BLDG.
Union Stocks Yards
2 bloki ai vakarus nuo Halsted St.

REIKIA CABINET MAKERS prie virtuvės kabinetu, geras mo-kestis, 3808 NORMAL AVE.

REIKIA VYRO nuolatiniam dar-bui. Kambarys ir gera alga. Divi-sion St. Rath House, 1916 West Division St.

REIKALINGAS SENYVAS žmo-gus ant kio, darbas pastovus, val-gis, guolis.
1840 SO. HALSTED ST.
Tel. CANAL 5821.

REIKALINGAS KIRPEJAS prie moterų kaitu ir siutuku. Nuolatini-s darbas. 180 W. ADAMS ST. Room 206.

PERMANENT WAREHOUSE HELP WANTED

MALES UNDER 30 YEARS OF AGE

\$49.40 per week to start. Based on present work week. Length of service increases after 3 and 6 months service.

SEE MR. BOWMAN

W. H. BARBER CO.
3650 So. Homan Avenue

REIKIA MECHANIKU PRIE HOLLOW METAL DOOR. Aukščiausias mokeskis, 55 valandų darbo savaitė. Lionel Vallas, 2850 WEST LAKE ST.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progros

FOOD MARKET, didelė groser-nė, vaisiai, daržovės ir mėsa. Da-ro \$165,000 per metus, gera prog-a aspirantams. Tel. HEMlock 2996, Mrs. Saruk.

LIKIERŲ KRAUTUVĖ ir baras pardavimui, kampinė vieta. Kaina labai prieinama. 1458 W. 63rd St.

PARDAVIMUI TAVERNA, taip-gi 1939 Pontiac Coupe. 3843 South Wallace St.

HELP WANTED—FEMALE

Darbininkų Reikia

MARSHALL FIELD & COMPANY

RESTORANAI TURI TRUMPŲ VALANDŲ DARBUS

arba visos dienos darba. Patyrimas pageidaujamas, bet nėra būtinas. Valgis ir uniformos pa-rūpintos. Krautuveje pirkiniams nuolaidos privilegijos.

Matykite Miss Fields
Restaurant Division,
Employment Office

111 No. State St.

REIKIA DARBININKŲ

DRAPERY WORKROOM

★ RANKOMIS SIUVĖJŲ
★ MASINA SIUVĖJŲ

40 valandų darbo savaitė.

Žemų kaštų ligininė, dykai gyvy-bės aprauda. Krautuveje pirki-niams nuolaidos privilegija.

Kreiptis į

Employment Office, 9-tas Aukštas

THE FAIR

State and Adams

MARSHALL FIELD & COMPANY RESTORANAI

Turi darbus trumpoms valandoms arba visos dienos darba jausiems vyrukams mokytis virimo.

STORE ROOM BOYS

DISHROOM WORKERS

PAN MACHINE OPERATORS

Patyrimas pageidaujamas, bet nėra būtinas. Valgis ir uniformos parū-pintos. Krautuveje pirkiniams nuolaidos privilegijos.

Matykite Miss Fields

3-čias Food Restaurant Division-
Employment Office.

111 No. State St.

REIKIA POPIERIŲ IR SKUDU-RU SKIRSTYTOJŲ. Geras atlygi-nimas. 40 valandų darbo savaitė. Lynn-Doppelt and Co., 1820 West 14th St., MONroe 7981.

REIKIA MOTERS VALYMO dar-bui. Ofisai. 5 valandos, 6 naktys. \$21.50, 7718 N. Fifth Ave. arti Ci-cero Avenue.

MARSHALL FIELD & COMPANY

Retail Manufacturing Division turi nuolatinius darbus dėl CUSTOM SHIRT MAKERS—(85c—96c per valanda—priklauso nuo jūsų patyrimo)

COLLAR & CUFF MAKERS

Single Machine Operators

Hand Button-Hole Makers

(80c—91c per valanda priklauso nuo jūsų patyrimo)

Kiti pakėlimai gali būti žiūrint darbo eigos.

Kreiptis į Employment Office

3-tas aukštas.

111 N. STATE ST.

MOVING AND EXPRESSING

Perkraustymas ir Vazma

100,000

Chicago lietuvii naudojami mano patarnavimu. Esant reikalui atlikti lengvus pervedimus Chicagoje, ar jos apylinkėje pašaukite mane ir Jums su malonumu bus sąžiningai patarnauta.

Kreiptis į Employment Office

3-tas aukštas.

Vytautas Griekietis

1739 So. Halsted St.

CHICAGO 8, ILL.

Tel. CANAL 0117

REPAIRS—IN GENERAL

Ivairūs Pataisyimai

LIETUVIAI

Gal Jūsų Radio Serga Mes turime techniška žinojimą, įrankius ir patyrimą, kad padaryti jūsų radio geriausia. Visas mūsų darbas garantuotas.

BRIDGEPORT RADIO & APPLIANCE SHOP

736 W. 35th St.

LAFAYETTE 3858

Taisome Visokius REFRIGERATORIUS

Greitai — Prieinamai — Garantija

Taipgi

Mūsų radio patarnavimo skyrius yra įrengtas taip, kad galima pataisyti bile kokį radio.

Tubas ištiriame dykai — Atneškite Kreipkitės arba telefonukite mums šiandien

A. C. NOVAK & SONS

3428 WEST 63rd STREET

CHICAGO 3352

TEL. HEMLOCK 29, ILL.